

ՌԱՏԵՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 4, 1913.

Ն 14

ՊԷՆՏ Ի ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

ԱԽԼԱԳԸՆ ԷՐՔԵԱՆԸ

Խրիեան՝ բուքսեր տեմէք տիր, ռիւֆն իսէ
պիր պինանըն թէմէլ տիրէյի մանաորնտա
տըր: Ախլազ՝ պիր պինա օլտուղու հալտա
անըն տա էրքեանը, ամուտլարը վար տըր:
Պու էրքեան, պու էսաս սաղլամ օլուրսա,
պինա տա սաղլամ վէ էմին օլուր:

Ախլազըն Խրիեանը նկ՝ իր:

Ախլազ պինասը իւշ ամուտ իւզերինտէ
տուրուպ պունլարըն պիրինճիսի ատէմին հաւոր
խրահք վէ իխթիյար տըր: Ախլազի ֆիլիւերի
տիկէր ֆիլիւերտէն թէֆրիզ էտէն խուսուտ՝
անլերին իճրասընտա ատէմին մուխթար վէ
հուրը պուլունմասը տըր: Ատէմ՝ քէնտինին
գամէթի հա ընդիլ հա գապիլիլէթլէրի հախօտ
էճաստը հա մուհիթի հազղընտա մէսուլ տէ-
յիլ տիր: Վէ հայաթընտա օ ֆիլիւեր քի ան-
լէր իչին քէնտիսի մէսուլ տէյիլ տիր, անլէր
ախլազի ֆիլիւեր սայըմազլար: Ատէմ քէն-
տիսի իչին պիր նիշանկեան հա իսեալ սէչիպ՝
անը իճրա էթմէյէ հա էթմէմէյէ տաիր տէ-
րունի պիր իզթիտար վէ հուզրիյէթ հիսս է-
տէր էթմէզ ախլազի հայաթ պաշլար: Վազաս
ատէմին չու թապիաթ գուվվէթլէրի արա-
սընտա նա՞սըլ հուր օլապիլէճէյի վէ հուրրիյէ-
թին նա՞սըլ միւմքին օլտուղը հալը միւշքիլ
մէսէլէլէր տիր: Հէր ասրտա ֆէյլէսուֆլար
իքի թարաֆ օլուպ՝ պու չէլիէյի մէսէլէ իլէ
օղրաշարազ չէտիտ միւճատէլէլէր իճրա էթ-
միլէր: Պու միւճատէլէլէրտէ հէր իքի թա-
րաֆընտա ճէրճ օլունմայան տէլիլէրի վէ իս-

պաթ էտէմէտիլէրի նօզթալարը պուլունմուշ
տըր: Լաքին պու միւճատէլէլէրէ լազմէն, երնէ
չու հազիգաթ պազի դալմըշ տըր քի, ատէմ՝
ախլազի ֆիլիւերինտէ հուրը վէ մէսուլ տըր:
Ատէմին հուրը վէ մուխթար օլմատըղընը թէէ-
յիտ էտէնլէր պիլէ քէնտի պահալարընտա ա-
տէմին մուխթարիյէթինի ֆարզ էթմիշ տիրլէր,
զիրա մուխալիֆ թարաֆըն քէնտի խտիա-
լարընտա խորար էթմէյիպ հէր շէյին դարուրի
գալտէլէրէ թապի օլտուղունը գապուլ էթմէք
կէրէք իտիլէրինի թէէֆիտ էթմէքլէ՝ մու-
խալիֆլէրինին հուրը օլտուղունը ֆարզ էթմիշ
օլույօրլար:

Էկէր ատէմի հէր ճիհէթլէ գավաիտ ի գա-
րուրիյէյէ թապի օլան չու թապիաթըն պիր
զըսմը սայար իսէք անըն ֆիլիւերինտէն տօ-
լայը գանաաթսըղընը կէօսթլէրմէք, անը թահ-
սին հա թազպիհ էթմէք, անըն իսլան ը նէֆս
էթմէսի իչին չալըշմազ հա անը իսլան ը նէֆս
թէշվիլ էթմէք, հուզուզ տավալարը իչին
մահքէմէլէր աշմազ, միւճազաթ վէ միւքեա-
ֆաթ թային էթմէք, հէֆ պու շէյլէր մանասըղ
մուլամէլէլէր օլուրլար: Հէր քէն վէ պիւթին
հէյէթ ի իճթիմալիյէ գավաիտ ի թապիլիյէյէ
թէսլիմ էտիլմէլի, վէ ախլազի մէսէլէլէր պիւս-
պիւթին թէրք էտիլմէլի տիր:

Օ գէման էն գապիհ ճինայէթի իճրա է-
տէնի թազպիհ հա թէճղիյէ էթմէք, հախօտ
էն պէօյիւք ֆէտաքհարըղը իլթիզամ էտէն-
լէրի սէնա էթմէք մանասըղ օլուր, զիրա մէյ-
տանտա նէ ճինայէթ նէ ֆազիլէթ գալըր: Է-
կէր թէպտիլի մէսէք էթմէք ֆէրտին իրա-
տէթ վէ իսթիյարը տաիրէսինտէ տէյիլ, ան-

ճագ խարիճի սեպեպլեր նեթիճէսի իսէ, վէ ֆէրտտէ քէնտի ֆիլիլէրինին ճիհէթ վէ սը- ֆէթինի թային էթմէք իղթիտարը եանի իւ- թիյար վէ հուրրիյէթ հօգ իսէ, օ զէման նա- սիհաթ եա թավսիյէնին, եէնի գարարլար վէ եէնի նիյէթլէրին լուզուժու գալմազ, զիրա ատէմ գարուրի գավաիա իլէ իտարէ օլունան թապիաթըն պիր ճիւզի օլարագ ախլագի ին- թիխապա մուզթէտիր տէյիլ տիր: Պու իսէ պիւթիւն ախլագի ալագալարըն մահվը տէ- մէք տիր:

Հագիդաթը հալ շունտան իպարէթ տիր քի, ատէմ հուրր վէ մուխթար օլուդու իչիւն ախլագի պիր վարլըգ տըր, վէ ախլագ հու- րիյէթլէրի տուրաւագ: Թապիաթ գուվլէթլէ- րինէ նէ գատար մէրպութ պուլունսագ, հա- յաթը րուհիյէմիդտէ նէ գատար զարուրի ուն- սուրլար պուլունսա, եինէ մանէյի հայաթը- մըզտա պիր ճիհէթ վար տըր, նիհայէթ հէր ատէմ էօյլէ սըրալարա կէլիւր քի օրատա ա- տէմ քէնտի ֆիլիլինին սեպեպի տիր, վէ պիլ իւթիյար քէնտի մէսլէյինի սէյէր վէ հուրրէն ֆիլիլէրինի իճրա էտէր:

Ախլագըն իքինճի բիւքնիւ վէ էսասը շու տըր քի ախլագ՝ իւրիգի վէ եսասի ալագալար իզհերիկէսէ միւհասէս իւր:—Ախլագ պիր թագըմ քէյֆի վէ թէսատուֆի ալագալար նեթիճէսի տէյիլ, անճագատէմիյին էսասը օլան խըլզի վէ զարուրի, մագուլ վէ էզէլի ալագալար իւզէրին- տէ տուրուր: Հագգ վէ նահագգ ֆարգը էճ- տատըմըզըն՝ շու շէյլէր հագգ, պու շէյլէր նա- հագգ տըր տէտիյի իչիւն մէվճուտ տէյիլ տիր: Պիր գավմըն ֆագիլէթ սայաղընը տիկէր պիր միլլէթ ճինայէթ ատտ էտէր, պինաէն ալէյհ ճիւմլէ ֆագիլէթ վէ ճինայէթլէր, խայր վէ շէրր, հէր հէրտէ նիսպի տիր տէմէք տօղրու օլմազ: Էկէր ախլագի հայաթ պէօյլէ նիսպի պիր հալ, վէ ատէմլէրին քէյֆինէ վէ ինթիյաճաթընա կէօրէ թէպէտտիւլ էտէն պիր շէյ օլսա իտի, օ զէման պիւթիւն ախլագի պինա պէրհավա օլուր իտի: Էկէր ախլագ իչիւն մութլագ պիր միյար հօգ իսէ, սէնին պէնի եա պէնիմ սէնի ֆիլան ֆիլիլէրտէն տօլայը հիւքմ էթմէյէ նէ միւնասիպէթիմիզ օլուր: Պէն ֆիլան փարայը սէնին ճէպինտէն պէնիմ ճէպիմէ նազլ էթ- տիյիմտէ պէնի նիլիւն թագպիհ էտիպ պէնի իւրսըզ թէսմիյէ էտէճէքսին: Օ փարա պէնիմ ճէպիմտէ՝ պէնիմ իչիւն, սէնին ճէ- պինտէ օլմասընտան խայրը տըր: Սէն տէ օ-

նուն սէնին ճէպինտէ պուլունմասընը տահա խօշ սայըյօրսըն: Փէք ալա, նէ սէն պէնի թագպիհ էթ, նէ պէն սէնի թագպիհ էտէյիմ: Անճագ պագալըմ, օ փարա քիմին ճէպինտէ գալըրսա, օ քիմսէ՝ փարանըն քէյֆինի չըգար- սըն: Ֆիլան գատընըն սէնին խայրը սայըյօրսըն, տիկէր պիր քիմսէ տէ անըն ֆէնսի խանէսինտէ պուլուն- մասընը խօշ կէօրիւյօր: Էյէր ումումի վէ է- սասի պիր միյար հօգ իսէ, օ գարը տահա գուվլէթլի օլանըն խանէսինտէ պուլունուր, վէ պուլուն իչիւն քիմսէնին քիմսէյէ տէյէճէյի օլմազ: Օ զէման մէյտանտա ըրզ վէ նամուս տավալարը, իֆֆէթ վէ զինա մէսլէլէրի գալմազ:

Պինաէն ալէյհ եա ախլագ իչիւն էսասի վէ ումումի պիր միյար գագուլ էթմէլիյիզ, հօգսա ախլագը պիւսպիւթիւն օրթատան գալ- տըրմալըլը:

Նէ՞ տիր պու միյար:

Ատէմլիք իչիւն պիր իսհալ վար: Պու իսհալտա պագը էսասի ունսուրլար մէվճուտ տըր քի անլէր օլմագսա ատէմլիք քիսմիլ օլ- մազ: Վէ հէր պիր ֆէրտ պու իսհալ ինսան- լըղա մուվաֆըգ հաշաւըղը տէյէճէտէ ատէմ տիր: Ատէմ հուրր իրատէթէ մալիք օլուդու ճիհէթլէ հէր պիր ֆէրտին պու իսհալա վասըլ օլմասընտա քէնտի իւթիյար վէ ինթիյալը- նըն տա հիսսէսի վար տըր: Հէր ատէմ պու իսհալը քէյֆ էտիպ անա թէվֆիդ ի հարաքէթ էթմէլի տիր, վէ պէօյլէ եալիմասը օնուն ախ- լագի հայաթընը թէշքիլ էտէր: Վէ իշթէ ա- տէմլէրին վէ միլլէթլէրին ախլագլարընճա կէօ- րիւլէն ֆարգ պուլունտան նէշէթ էտէր: Պիր ատէմ ասլ ատէմլիյի եանի իսհալը էյի կէօրէ- մէզ, եալսոտ կէօրիւր իսէ տէ, քէնտի ֆիլի- լէրինտէ անը թաթպըգ էտէմէզ: Իսհալը կէօր- մէքտէ իլէրի կիթաիքճէ վէ կէօրտիւլիւ իսհալա թէվֆիդ ի հարաքէթ էթտիքճէ տտէմին ախ- լագի հայաթընը կիւքսէլիւր:

Պու իսհալը նէ՞ իւր:—Իշթէ ախլագ տալիէ- սինտէ միւպանէսէլէր պու հօգթա էթրաֆընտա տէվը էտէր: Եու գատարը ալիքեար տըր քի, ֆէրտին քէնտի քէնտինէ վէ սալիլէրէ օլան ալագասընտա միւթէնասըզ վէ հէմահէնկ պու- լունմասը վէ քէնտինին վէ ճինսինին նէշվ ու նէմասընը թէշմին էթմէսի ախլագըն էսասընը թէշքիլ էտէր: Լիյազաք վէ ֆիւնալ տըր ախ- լագըն էսասը, վէ պու բիւքնի գագուլ էթ- մէզսէք ախլագ պինասը խարապ օլուր:

Ախլազըն իւշիւնձիւ ըրւքնիւ Աղլան ջըր : էյէր պիւնիւն առէմիլիյիմ իշիւն պիր իսկալ վար իսէ , վէ պէն անա կէօրէ մուամէլէ էթմէքլէ հազիգի առէմ օլաճագ իսէմ , քէպալիք յեկնիւն առէմիլիյին իշիւն պիր իսկալ վար իսէ , վէ սէն օնա կէօրէ մուամէլէ էթմէքլէ հազիգի առէմ օլաճագ իսէն , վէ սէն վէ պէն իքիմիլիյին պիր իքիմիլիյին առէմ օլմասը իշիւն առէմիլիյիմիլիյին միւլթէրէք պիր ունսուր վար իսէ , վէ ճիւմէլէ առէմիլիյին առէմիլիյիլէրի հանի իսկալարը է- ոասի հոգթալարտա միւլապիւն իսէլէր , տէմէք օլուր քի , առէմիլիք իսկալը , ֆէրալէրին քէնսոթ թարաֆլարընտան հափաղալարը պիր շէյ տէ- յիլ , քէնսոթիլէր իշիւն թէշքիլ օլուսմուլ օլան պիր շէյ տիր : Նանի առէմիլիք իսկալը Ալլահտա վէ Ալլահտան օլան պիր շէյ տիր : Շու հալտա առէմ քէնսոթ իսկալընը ան- լամագ իշիւն Ալլահ իլէ միւնսոթիլէթսէ պու- լունմագ կէրէք տիր :

Պու միւնսոթիլէթին թապիլաթընը թային էթմէք , հանի աինի հայաթը գարարալաշտը- մագ գօլայ տէյիլ տիր , լաքին շու գափաթըր սահիւն տիր քի , ախլազըն Ալլահ իլէ վէ ախ- լազի հայաթըն աինի հայաթ իլէ փէք սըգը պիր ալադասը վար աըր , վէ Ալլահ հազգըն- տա օլան մալիւմաթ ախլազըն էրքեանընտան պիրիսի տիր :

Առէմ առէմիլիյին իսկալընա տաիր Ալլահըն իրատէթինի անլար վէ պիլ իլիթիյար օ իսկալը իճրայա սայ էսէրսէ ախլազի պիր զաթ օլուր :

Յ . Գ . Գ .

ԹԱՐԱՖԷՅՆ ՌԵՅԱՍԸՆ ԱԵՕՂԵՐ

Արիսիսի պեկո հայ ը հազըրմըղա փեֆ մուվաֆզ օլսուղու իշիւն անը քերճիւկ վի իգրիպաս քաթիգիլի գա- ռիյուն ը իրաւնը միւրադիաւսընա քազիմ հեթիգ : Ա . Ս . Ն .

Րուս իմփէրաթօրընդու . Րօմանօֆ խանէսա- նընը 300 ինձիւ սէնէ ի տէվրիյէսինի զիքը էթ- տիլի միւնսոթիլէթէ հազգընտա էն չօգ տիւշիւ- նէճէք իքի միլլէթ վար տըր , թիւրքլէր վէ Լէհ- լէր : Իւլլաէնի էվվէլ Րուսիա հիւքիւմէթսիգ , ինթիղամսըգ պիր հալտէ թաթարալարըն վէ Լէհ- լէրին այաղը ալթընտա թէփէլէնիթ իտի . թիւրք- լէր տաթի օնլարա պիրլէնիպ Րուսլարը վուրուր- լար իտի : Պու կիւն Լէհ փատիշահըղը մահվ օլմուլ , թիւրք հիւքիւմէթինին հալի իսէ կէօգ էօնիւնտէ տիր : թիւրքիա իշիւն էվվէլա իւսա- քա աճիւմ տէրլէր իտի , Քիմսի իսէ սըգըլմա- տան ճան չէքիլէն տէյօրլար : Իւլ տէհրտէ պու-

տէհէթիլի թէպէտաիւլ նասըլ վուգու պուլտու : Պու սիւալըն ճէվապը գատար թարիխտէ միւ- թէհիյեիճ վէ մուհիւմ մէսէլէ հօգ տըր : Պիդիմ թիւրք մուհարրիլէրիմիգ չիմսիլիք , Պուլլար- լարտան , Սըրպլարտան , Նուսնալարտան ինթի- գամ ալմադ իլէ մէշղուլ օլուպ (գալէմ իլէ) քէնսոթիլէրի իշիւն Րօմանօֆլարըն Յորեկանը- նըն մանասընր տիւշիւնէմէտիլէր : Նալընըգ Ալի Բէմալ պէյ հազիգաթը ինաթա էտէն փէրաէյի գալտըրմագա չալըշտը : Իգսալըն , Վիէնաաթա թէհասսուսն էթմիլ օլան պու մուգթէտիր մու- հարրիլինին սիյասի վէ էսէպի էսէրլէրի թիւրք մաթպուաթընըն սահիֆէլէրինտէ էն ալա պիր մէվգի ինրազ էյլէր : Միւմաիլէյն , Րուսլարըն թէրագըր վէ թիւրքլէրին թէտէն- նիսինի շէօյլէ թէֆաիր էսիյօր :

Րուսլար . այրըճա միլլի պիր գալմտան ի- պարէթ իտիլէր քի Րօմանօֆ խանէտանը օն- լարը թէրագըր էթտիրիպ էվրօփայա գարըր պիր գուվվէթ հալինէ կէթիրմէյէ մուվաֆֆագ օլտու : էվրօփանըն զաթէն Րուսիաաթա կէօղիւ օլ- մամասընըն տա պուսնա հարտըմըօլտու : թիւրք- լէր իսէ հիւքիւմէթի թիւրք մուհիլթինտէ թէշ- քիլ էթմէտիլէր վէ 30-40 միլիօն թիւրք պիր արատա հիւ պիր վապթ պուլունմատը : Իլլա Ասիաաթան կէլիպ էճնէպի պիր տիյարտա , էճ- նէպի պիր էհալի արասընտա տաքին օլտուլար վէ էճնէպի իգլիմաթ տիւշմէնլէրին կէօղիւ ալ- թընտա չատըր գուրմուլ օրտու կիպի գալտը- լար :

Ալի Բէմալ պէյ թարիխի պէօյիւք պիր վա- գըլար ունուտուլօր . սուալ էթմէյօր քի , նի- չիւն թիւրքլէր ասըլ քէնսոթ վաթանլարընտա վէ հէմճինալէրի արասընտա թիւրքիւթանտա պէօյիւք պիր հիւքիւմէթ թէէսիա էտէմէտի- լէր : Օսմանլը . էճնէպի պիր մահալտէ հիւքիւ- մէթ թէէսիա էյլէր իքէն թաթար հիւքիւմէթի զաթէն մուաղլամ վէ գուվվէթի իտի : Հու- տուալարը Լէհիսթանտան , Պահր ը Միւնճէ- միտուէն , Պահր ը Մուհիթ ի Բէպարէ , Հինտիս- թանա , Չինէ գատար իմթիտատ էյլէր իտի : Նիշիւն պագի օլմատը : Ճինիլիգ խանըն հիւ- քիւմէթի . Ալի Բէմալ պէյին խայալ էթտիյի զաթլարը հալի իտի , ասըլ թիւրք . թաթար մէրքէզինտէն պալլալըպ քէօքիւ օրատա օլա- րագ հայըլմըշ իտի , Որիսթիյանլար , Պուստու- վիլէր իսէ անճագ օ հիւքիւմէթին ուճլարընը թէշքիլ էտիյօր իտիլէր , եինէ տէ պիր ճինաաէն օլան թիւրքվէ Իսլամ հիւքիւմէթի էօյլէ օլ-

մայան Օսմանլը հիւքիւմէթի գատար պիլէ տայանմատը : Էօյլէ իսէ տահա տէրին սէպէպլէր օլմադ լազըմ տըր :

Պիղիմ զաննըմըզճա Թաթարլարըն , Թիւրք-լէրին , Աճէմլէրին , Թիւրքմէնլէրին , Մըսըրլը-լարըն , Մավրիկլէրին , Արապլարըն իպթիտաքի մուվաֆֆադիյէթ վէ սօնրաքի թէտէննիլէրինին էսպապընը Իսլամիյէթտէ հախօտ Իսլամիյէթի թէլադդը էյլէտիքլէրի Թարգտա արամալըզդ : Պու ճիւմլէ Թուրանեան վէ Սէմ զավմլարը իչին Իսլամիյէթ պիր վասըթա ի ինթիշար վէ իթթիհատ օլմուշ տըր : Ֆազաթ իրիսթիյան-լըզա ատու նազարը իլէ պազարըլարը սէպէպլ-տէն զարպըն թէրազըսընա ֆարգսըզ պուլուն-տուլար վէ թէրազըլարթ մէպտէլէրինի թաթ-պիզ էտէմէտիլէր : Տիկէր Թարաֆտան նէ զապթ էյլէտիքլէրի իրիսթիյան գալմլարը հու-տապիլալէր , նէ աէ քէնտիլէրի անլէրտէն հու-տուլապիլալէր վէ Իսլամ էյլէմէքտէն պաշգա հիչ պիր Թարգտա անլէրի թէվհիտ էտէմէտի-լէր : Արապլար Իսպանիտա , Թիւրքլէր Բու-մէլիտէ էճնէպի պիր ճինս հալինտէ գալմըշ տըրլար : Իմտի պիր պէտէն քէնտինտէ պու-լունան էճնէպի մատտէյի խարիճէ աթմազա նասըլ չապալար իսէ , Յ ասրտան պէրու էվրօփա քէնտի վիւճուտինէ՝ գօնուլմուշ օլան չու Ասիալը էճնէպիյի այնի սուրէթլէ տըլարը գօլմազա չապալատը : Բուսլար , Ֆինլանտիալըլար վէ Մա-ճարլար տախի Ասիատան կէլմիշ օլտուգլարը հալտէ իրիսթիյան պիր միլլէթ հալինտէ զարպ մէտէնիյէթինէ գարըշտըլար : Էվրօփա ֆամի-լիտսընա ազա օլտուլար վէ հիչ պիր տինի ի-թիգատ հա գալմիյէթ հիսսիյաթը վէ դուրուրը պու զարպի թէրազըլըզ գապուլ վէ թաթպիզ էթմէքտէն քէնտիլէրի մէն էտէմէտի : Թա-թարլար վէ Թիւրքլէր քէնտի մէզհէպլէրինին վէ մէտէնիյէթլիլիլին իրիսթիյանլըզընքինտէն ալի օլտուգլունա ինանմըշ օլարադ զարպ թէ-րազըսընտան իսթիֆատէ էթմէքտէ կէճ գալ-տըլար : Եալընըզ թօփճու թալիմի իչին Մա-ճարիսթանտան պիր գաշ ֆէրուլէր կէթիլիպ անլէրին մատտի սէնաաթընը ալմազա հալէս էյլէտիլէր , ազլի , ախլապի , իճթիմաի ուսուլ վէ գանուլարընա իթիպար էթմէտիլէր : Հաթ-թա էվրօփայա կիտէն թալէպէ վէ զապիթլէր էվրօփա ուսուլլարընը , գատընլարըն ճէմիյէթ-լէրտէ պուլունմասընը թազպիհ էյլէտիլէր : Տահա 100 սէնէ էվլէլ Թիւրքլէր քէնտի աս-քէրի րիւճհանիյէթլէրի իչին էօյլէ պիր իթի-

գատլարը վար իտի քի էվրօփա նիգամլարընը իտիալ էթմէք իսթէյէնլէրի տինսիզ կեսալուր տէյու գաթլ էտէրլէր վէ հազարլար իտի : Խրիս-թիյան էվրօփա կէօղլէրինէ էօյլէ ուֆազ կէօ-րինիւր իտի քի՝ Ֆրանսըզ փատիշալարը քէն-տի սէլահիյէթլէրինի Սուլթանտան ալըլար զանն էտէրլէր իտի : 18նճի ասըրըն սօնլա-րընտա Պապը Ալինին խարիճիյէ նազըր-լարը , Գըրըմ Թաթարլարընըն սիւվարի պէօ-լիւքլէրի Բուսիայը գապթ վէ թէնքիլ էթմէյէ քեսաֆի տիրլէր տէյու րափօր վէրլիլէր իտի : Թիւրքլէր Թիւրքիտան պաշգա պիր իմիլէ-րաթօրլուգ թանըմազլար իտի վէ տահա հա-գընլարտա օ իւնվանը Ավսթրիա փատիշալա-րընա վէ սօնրատան Բօմանօֆ խանէտանընա իհսան էթմէյէ րազի օլտուլար : Ասիայա ախտ դուրուր վէ իրիսթիյանլըզտան ելիքսէք պիր տինէ մալիք օլմադ հիսսի Թիւրք հիւքիւմէթի իլէ էվրօփա մէտէնիյէթի պէյնիտէ պիր իւն-տէք թէնքիլ էյլէյիպ՝ էվլէլա Օսմանլը հիւ-քիւմէթինի աուրղուն պիր հալտէ սագլամազա սօնրա տա թէտէննի էթմէսինէ սէպէպ օլտու , չինքի էվրօփանըն դուլէթլէնմէսիյլէ միւվա-զէնէ պօզուլմուշ օլտու :

Բօմանօֆլար իտարէսի՝ ալէլ խուսուս պէօ-յիւք Փէթրօ վէ Գաթէրին կիպի իքի պէօյիւք զաթլարըն մէսլէքի պիւս պիւթիւն ֆարգլը հօլտա ճէրէհան էյլէտի : Պունլար հիչ պիր ի-թիգաթ հախօտ թէէսիրաթ մաղլուպ օլմայըպ ճիւմլէ իթիգատաթը պաթըլէյէ գարը պիւ-թիւն գուլվէթլէրիյլէ զալիպ օլարազ զարպ կէնիլիյինտէն իսթիֆատէ էյլէտիլէր : Թիւրքիա՝ էսկի մէտրէսլէրտէ Արապճա օգույան վէ սիւսիլու լուղէթլէր իլէ Թիւրքճէ հազան թա-լէպէլէր իլէ օղրաշր իքէն , Բուսլար զարպ ուսուլունտա մէքթէպլէր , տար իւլ ֆիւնսուլար սէնայի վէ ֆիւնուն ը գարիֆէ մէրքէլլէրի թէէ-սիս էյլէտիլէր : Անճազ 4 սէնէտէն պէրու տըր քի Ֆաթիհտէքի պէօյիւք մէտրէսլէտէ իլմի հիսապ վէ իլմի հէնտէսէ տէրսի գօնուլմուշ տըր : Սուլթանլար էվրօփա խանէտանը հիւ-քիւմտարիլէրինի փէք քիւչիւք կէօրիւպ օն-լարա զիյարէթլէ կիթմէյէ թէնէզլիւ էթմէզլէր իքէն , պէօյիւք Փէթրօ՝ Ֆիլէմէնկէ վէ Ինկիլ-թէրրայա կիտիպ թէրսանէլլէր կիթէր վէ պիր շէյ էօյրէնմէյէ չալըլըր իտի :

Էվրօփատան Բուսիայա նազլ օլունան հա-լընըզ սէնաաթ վէ իլմ տէյիլ իտի , իլա մէմ-լէքէթին իտարէսի տախի Փրուսիալը , Ֆիլէ-

մէնկլի, ճորանսըզ, ինկլիզ միւթէխաստէսէ-
րէ թէսլիմ օլունտու: Նէզարէթլէր վէ վիլա-
յէթլէր տօղրուտան էճնէպիլէրէ թէսլիմ օլուն-
տու: Թիւրքիատա իսէ տահա եազընտա էճ-
նէպիլէր կէթիլիւտի, պունլարըն իսէ 10տա
8ինին վազիֆէսի խաարէ վէ իսլահ էթմէք տէ-
յիլ, այլըզ այլպ էվրօփանըն կէօզլանէ քիւլ
աթմազ իչին իտի: Թիւրքիա՝ վիլայէթլէրին
հիչ պիրիսինի էճնէպի միւտիլէրէ թէսլիմ էթ-
մէտի վէ էն կիւղէլ վիլայէթլէր ըիչվէթ, թա-
րաֆիլիլէք, մուսավաթսըզլըզ պօյուտու-
րուղու ալթընտա գալըպ, էհալի պիլա
ֆարզ հաքիմ օլան Թիւրքլէր տախի պէրանպէր
օլարազ ֆադր ու զարուրէթ, սահիպսիլլիք,
իլէլի սարիէ իլէ սէնէ պէ սէնէ թէտէննի է-
տէր վէ նուֆուսլարը թէնագուս իլէ ըրգլար
կէչմէքտէ իքէն՝ Բուսիատա էճնէպի միւթէ-
խաստըսլար թա ուղազ վիլայէթլէրէ գատար
նիզամ վէ գանուռ իսիսլ էյլէտիլէր վէ զար-
պըն գանուռլարըն օրատա թաթպիզ էյլէտի-
լէր: Պու կիւն մուհիմ պիր իսլահաթ հալին-
տէ տէնիլլիյօր քի վալիլէրին եանընտա էճնէպի
միւթէչարլար պուլունաճազ տըր, հալ պու
քի Բուսիա՝ միւթէչարլար տէյիլ պիզաթ վա-
լիլէրի էվրօփատան կէթիլէրէք, խուսուտի
վիլայէթլէրտէ վէ չէրլէրտէ խաարէլէր թէչթիլ
էտէրէք մէմլէքէթին սըհէթ, սանասոթ վէ
զըրաաթընը թէրազըր էթտիլմիլ տիր:

Պիր սէօզ իլէ Թիւրքիա վագաա էվրօփա-
նըն մուհիմ պիր գըսմընա հիւքմ էյլէտի,
ֆագաթ էվրօփանըն միւնասիպէթինէ էճնէպի
գալտը: Շիմտի իսէ արթըզ տէվլէթլէր պէյ-
նինտէ սունի պիր միւվազէնէ սազլամազ ի-
չին անըն մատտի գուվլէթինին աղըլըղընա
իթիլյաճը գալմամը օլուղընտան՝ էվրօփա
անը քէնտինտէն տէֆ էթմէք ազմինտէ տիր:
Բուսիա իսէ էվրօփա աիլէսինէ տախիլ օլուպ
օնուն մէտէնիլլէթինի գապուլ էթմիլ օլտու-
ղունտան օրատա խաթըր սայըլըր վէ սէօզիւ
տինլէնիլ պիր մէվգի իհրապ էյլէմիլ տիր:

Պու 300 սէնէլիք թարիխ Թիւրքիանըն
պազի գըսմլարընըն իսէլասը նէյէ միւթէվազըրֆ
իտիլինի իրաէ իչին քիսաֆի օլմալը տըր:

Սախտ փաչա՝ Մախիթիլիլիլիսէ գիքը էտի-
յօր քի 1878 մաղլուպիլէթինտէն սօնրա վէ-
ղիլէր վէ միւչիլլէրտէն իպարէթ պիր մէճ-
լիստէ աալէն Ալման օլուպ իսլամ օլմուչ օլան
միւչիլ Մէմէտ Ալի փաչա, «Թիւրքիա արթըզ
էվրօփատա եաչայամազ, Ասիայա չէքիլիպ

օրտա պիր եէնի հայաթ պաչլամալը տըր,
տէյու պէյանը էֆքիար էյլէտիլինտէ, հէր քէս
պու իսարիզ իւլ աալէ ֆիքըրէ գարչը հայրէթ վէ
զազապ իլէ մուգապլէ էյլէմիլլէր: Հաթթա
օլ ճէսուր ճէնէրալըն ապընտա պիր արիլէ օլ-
մուչ տէյու չիւպիէ էյլէմիլլէր: Պու կիւն հէր
քէսին ֆիքըրինտէ օ թասավվուր տէվլէրան է-
տիյօր: Պիզիմ գանըմըզճա տախի Թիւրքիա
պու իչի Ասիատա տա պաչա չըգարապիլիլի:
Ճափօնիա տախի պիր Ասիա հիւքլւմէթի իտի,
լաքին մէզհէպի օնա մանի օլմալը: Թիւր-
քիատա տախի նէ մէզհէպի ղուրուր, նէ կէնճ
Թիւրքլէրին խօտպիլիլիլի էվրօփա թալիլինի,
գանուռըն, աաալէթինի, պի թարաֆըղընը,
իտիսալա մանի օլմալըպ հագիզի պիր իսլահաթ
վէ խաարէ թէչթիլինէ սայ էտիլմէլի տիր:
Օ վազթ մուհարէպէ ի հաղըրէ Բուսիանըն
էօրնէյինէ իմթիսալ իչին պիզէ պիր տէրս
վէրմիլ օլուր:

ԲԻՒՋԱՆԴ ԴԵՋԱՆ

Բիւզանդիոն

ԱՎԱՆԸ ՀԱՅՐԵ

Եսկի իսարէ ի վիլայաթ գանուռնալիլի.— Տա-
խիլլէն նազըրը Հաճի Ատիլ պէյ թարաֆընտան
հազըրլանըպ մէճլիսի Վիւքէլատա թէտգիզ վէ
թասարզ օլունտուգտան սօնրա իրատէ ի սէ-
նիլլէն իգթիլան էտէն եէնի իտարէ ի վիլայաթ
գանուռնամէսինին էսաթի խաթթլարը պէր վէճ
ի աթի տիր:

Ունուր ը նափաւ.— Մահալլի նաֆաայա
թէալլիւզ էտէն ումուր, եանի չըմէնտըֆէր վէ
քէօփիւ ինչասը միւսթէսնա օլարազ, աաի վէ
էլէքթրիզլի թրամվալլար, չօսէլէր, սու եօլ-
լարը, պաթապըզլար գուրուտուլմասը, պիր
սէօզ իլէ ինթիլաճաթ ը մահալլիլլէն խըզմէթ
էտէն պիլճիւմլէ ինչաաթըն իճրասը վիլայէթ-
լէրէ թէրք էտիլմիլլէր տիր:

Մհարիֆ.— Թալիմ ի իպթիտալլէնէ թէալ-
լիւզ էտէն պիլճիւմլէ խուսուտաթ վիլայէթ ի-
տարէսինէ թէրք օլունարազ, պու պապտէ լա-
զըմ օլան մէսարիֆաթ վիլայէթ պիւտճէսինտէն
թախսիս օլունաճազ տըր:

Վիլայէթլէրին պիւսնէսի.— Վիլայէթլէրին
հէր քէնէ կէնի պիւտճէսի թալլին օլունուպ,
վիլայէթլէրէ մախսուս մէսարիֆ պունա տա-
խի տիր: Վարիտաթընա կէլինտիքտէ պէր
վէճ ի աթի մէնապիլինէն թէչթիլ օլունաճազ:

1. Բուսուսը միւսնգամմէ, 2. պիր թագըմ խուսուսի վերկիւէր, 3. եօլ վերկիւսի, 4. մէ-արիֆէ մէրպութ օլան վերկիւէր, 5. էմլաքը վիւայէթ վերկիւէրի վէ սաիրէ: Պու վերկիւէր վիւայէթէ թէրք օլունաճազ:

Մեհնիս ի ունուսի ի վիւայէթ. — Մէճլիս ի ումուսի ի վիւայէթ ազալարը էհալի թարա-ֆընտան սէչլիմիշ միւնթէխիպ ի սանիւէր թա-րաֆընտան ինթիխապ օլունարազ, առէտլէրի օ վիւայէթին չըգարաղը մէպուսլարըն սայըսը-նըն տէօրթ միսլի օլաճազ տըր:

Մեհնուրյար. — Վալի տախիլիյէ նաշըրընըն թէքլիֆի վէ Մէճլիս ի Վիւքէլանըն գարարըլա ինթիխապ օլունուպ, տիկէր եիւքսէք մէմուր-լարըն ինթիխապը տախի մէրքէզէ պրազըլմըլ իսէ սէ, սաիր մէմուրլար մէճլիս ի ումուսիինն տախիմի դօմօսիօնընըն թէքլիֆի իւզէրինէ վա-լի թարաֆընտան թային օլունաճազլար: Մէզ-քիւր դօմօսիօն մէճլիս ի ումուսի ի վիւայէթին թաթիլ ի միւզաքէրաթը էսնասընտա մէրքէզ ի վիւայէթտէ պուլունաճազ տըր:

Պու գանուն Մէճլիս ի Մէպուսանըն քիւշա-տընտա թաստիզ էտիլմէք իւզրէ մուվադգա-թէն մէվգի ի իճրայա դօնաճազ տըր:



Թարիս ի քեհեհնիյար ը Օսանիյէ. — Ճէլալ Նուրի պէյ հէնի նէշը էթտիյի Թարիս ի քե-հեհնիյար ը Օսանիյէ նամ էսէրինտէ Օսմանը հիւքիւմէթինն զուհուրունը վէ թէվէսիւիւ-նին թարիխինն մուխթասարէն թարիֆ էյլէտիք-տէն սօնրա թէտէննի թարիխինն վէ անա թէէ-սիր էտէն էսպապը էթրաֆըլընա թէտզիզ էյ-լէյօր վէ պունլարը աթիտէքի 8 ճիհէթլէրաէ կէօրիւյօր: 1. Տախիլի քեհսիրաք. Թիւրք գավ-մընըն խուսուսիյէթի, գապիլիյէթ ի ճէնկճու-յանէսի, հաղմա, զաիլէլէր, տախիմի մուհարէ-պէլէր վէ տախիմի ապքէրլիք: 2. Անաւրի քեհսիրաք, հանի Թիւրքլէրին թէմէստիլէ թէ-չէպպիւս էթմէմէլէրի, ախէրլէրէ ույմամալարը, անասըրը մուխթէլիֆէնին հուզուզը ումու-միյէտէքի վազիյէթլէրի, քէսրէթլէրի, զտ-տիյէթ վէ էֆքիւարլարը: 3. Իսարի քեհսիրաք, հանի իտարէսիզլիք վէ իսթիպտատ, նօգսան գանուշլար, էմլաք վէ էվգաֆ հազզընտա ֆէնա ուսուլլար: 4. Մալի քեհսիրաք, հանի տէվլէթին թէչքիւթը իլէ մալիյէ վէ իպթի-սատի գանուշլարըն ույզընսուլլուզու, աս-քէրլիք վէ տախիմի հարպ սէպէպլինտէն պազը

իսթիպտատըն ույուշմասը, միւթէզալիպէնին նուֆուզու, տէրէ պէյլիյին տէվամը, վերկի-լէրին մահիյէթ ի զայրի ֆէննիյէսի վէ հալա գուրունը վիւսթա ուսուլլարըն տէվամը: 5. Տիւնի քեհսիրաք. — հանի տինին թէէսիրի վէ իւլէմանըն տինի պազը տէրէճէ հանլըլ ան-լամալարը, ումուրը ախնիէվիլէնին ումուրը ուխրէվիյէտէն թէֆրիզ էտիլմէմէսի, իճթիհատ գափուսընըն գափանմասը, ըրվայաթըն թէէ-սիրի վէ ծնլարա մէրպութիյէթ, թէտասուպ, մէտրէսէլէրին թէրազգը էթմէմէսի: 6. Ֆիֆրի հիսսի, քալիսի, քեհսիրաք, հանի լիսան, հարֆ-լար, էտէպիյաթ, ուսուլլար պէյանըն թէֆէք-քիւրէ վէ իմալը էֆքիւարա թէէսիրի, մաթ-պուսթատ ասրլարճա թէէխիւր (կէրի գալ-մազ) մէքթէպլէրին հէնիլէնմէմէսի: 7. Խա-սուսի քեհսիրաք, հանի շատապը մուաշէրաթ, ախիէ հայաթը, գատընլարըն, զըզլարըն մէվ-գի ի իճթիմաիլէրի, ախլաղըն թէհապիլիւլիւ, իսթիպտատըն ախլազա թէէսիրի, թէչրիֆաթ, թէպասպուս, կիզլի իչլէր, զօրպալըզ, հէնի-չէրլէրին թէէսիրաթը ախլազիյէսի, ապքէր-լիք ուսուլլարըն ինթաճ էյլէտիյի թէնպէլիք: 8. Խարիճի քեհսիրաք, հանի ումուսի փօլիթի-գատա թէհապիլիւլ, իսթիլաֆը տինտէն տօ-լայը էճանիպէն խուսուսիյէթի, ահէնէի տիւվէ-լիտէ մէվգիլիմիզ, գատիմ ահսնամէլէր վէ սաիրէ նիհայէթ հէր խուսուստա էվրօփանըն հիւուլ վէ սուիուլը սուլհիֆէրվէրանէսի: Ճէ-լալ Նուրի պէյ պու խուսուսաթը այրը այրը թէտզիզ վէ թահիլ էտիպ հէր պիր տաիրէտէ օլան գուսուրլարը պիւլա քիյա իպրազ էյլէմէյէ չալըշըյօր: Պիզէ հագիզի վաթմանիւրվէրլիք զուրուր իլէ գուսուրլարը կէչիմէլիպ պօլաֆ-լար իլէ վազթ կէչիլմէք տէյիլ, անճազ ասըլ իլլէթի թէչիւս էյլէմէք վէ չարէսինի ախ-չիւնմէք տիր, ախէր սէօզ իլէ Օսմանըլար արասընտա Ճէլալ Նուրի պէյ կիպիլէրին չօ-ղալմասը իլէ պու մէմէքէթ իւլէս օլուր:



Վեհեհնիյարըն նուրը. — Նունան փարլամէն-թօսընտա, էտիրնէ թարաֆընտաքի Բումլարըն Պուլղար հիւքիւմէթի իտարէսինէ կէչիմէսինտէն տօլայը վէրիլէն մուխթիլէ հազզընտա միւ-պահէսէ օլուր իքէն Մ. Վէնէցիլուս չու եօլաա իրատը քէլամ էյլէմիշ տիր. — Աթինատա ու-քին օլան պիր էֆէնտի պանա կէչիպ, «էյէր Թիւրքիատա պուլունան Բումլար, Պուլղար ի-

աարէսինէ թէսլիմ օլունուրլար իսէ, պունա մուգավէմէթ էթմէք իչին էլիմտէն կէլէնի իճրա էտէճէյիմ, սէսի: Պէն պունա ճէվապէն պէյան էյլէսիմ քի, քէնտիսի Աթինասա սա- քին օլարադ հիւրիյէթ վէ առայիլին մէյվէլէ- րինտէն իսթիֆասէ էթմէքտէ տիր, էյէր օ էհալիյի պու հօլտա պիր մուգավէմէթ իչին թէշվիդ էտէճէք իսէ, չախսէն օրայա կիտիպ սէպէպ օլտուղու ափէթլէրէ իշթիրաք էյլէմէ- լի տիր: Պիլա շիւպէն Բուժլար վէ պաչգա է- հալի միւթթէֆիդէրիմիդին հիւքիւմէթի թան- թընա կէչէճէքէր: Պէօյլէ օլմասը հալընըդ օրալարըն քէնտիլէրի թարաֆընտան զապթ օլունտուղու իչին սէյիլ, անճագ ճօղրաֆիյաճա էօյլէ սէպէպլէր վար տըր քի՝ հաթթա միւթ- թէֆիդէրիմիդ պիդէ հուտուտլարմըղը օրա- լարա գատար թէվսի էթմէյէ վէ Բուժ էհալիյի իտարէմիդ ալթընա ալմադա միւստատէ էթ- սէլէր պիլէ, ադալի հիւքիւմէթին պաչընտա պուլունտուղում միւստէթճէ պէն՝ պէօյլէ զայէթ թէշլիքէլի պիր հուտուտը րէտտ էտէ- ճէյիմ: Եունանիսթան տէնիդ դըյըսընտան հա- յըլլա օլ Բուժլարը իտարէսի թանթընա ալ- տըղընտա ախէր ճիհէթէ թէվէսսիւ էթմէսին- տէն չօք զիյատէ զաիֆ օլաճագ տըր: Զարու- րէթլէր վար տըր քի հէր ինտան օնլարը պիլ- մէլի տիր վէ իւմիտ էտէրիմ քի միւթթէֆիդ- լէրիմիդ իլէ ադա էյլէյէճէյիմիդ մուահէտէտէ իշար էտիլէն թաղսիմին մէվզի ի իճրայա գօ- նուլմասընա մանի օլմագ իւղրէ մուգավէմէթ էթմէյէ հիւ պիր մէսուլ զաթ օ մէվզիլէրտէ պուլունտան էհալիյի թէշլիդ էյլէմէյէճէք տիր: Տէնիլյօր քի թահրիք օլունմուչ պիր հիսսիյաթ իլէ պաղը շէլէր սէօյլէմիլիմ վէ օ սէպէպտէն պանա ապֆ էտիյօրլար: Թէէսսիւֆ էտէրիմ էֆէնտիլէր քի պու աֆվը դապուլ էթմէյէճէ- յիմ: Պիլ մէճպուրիյէ մէճլիստէն թալէպ էտի- յօրլմ քի էյէր թէտդիդ էտիլէճէք պիր սէպէպ վար իսէ պէնի չիտտէթ իլէ մուհաքէմէ էտի- նիդ, զիրա Եունանիսթան իչին էն պուհրանը վէ մուհիմ օլան շու գէմանտա պիր պաչ վէ- քիլէ սատէճէ էօֆքէլի օլմագ կիպի աստի պիր պէհանէ իլէ թէտպիրսիդ սէօյլէր սէօյլէմէյէ միւստատէ օլունմամալը տըր: Միլլէթին մէ- նաֆիին լաղըմ օլտուղու տէրէճէաէ մուհա- ֆադա էթմէմիլիմ տէյու թադպիհ օլունուլօ- րըմ: Էյէր պու սահիհ իսէ, մէսուլիյէթիմ պու կիւն տէյիլ ալար էվվէլ միւթթէհիտլէր իլէ մուահէտէյէ պաչատըղըմտա՝ վէ Թրաքիանըն

Բուժ էհալիսինի ախէր թափգաթ իչին դու- պան էտէճէյիմ տէյու իլան էյլէալիյիմտէ պաչ- լամըչ տըր: Պունու Եունան մէպուսանընա, Եունան էհալիսինէ իլան էթմէյի էլզէմ ատտ էյլէմիշ իտիմ, չիւնքի անլէրին պիր թաղըմ քիմսէլէրէ ալէթ օլմասընը իսթէմէզ իտիմ, 0 զաթլար վաթանփէրվէրլիք հիսսիյաթը իլէ թահրիք օլունտուղլարը սէպէպտէն միլլէթ վէ վաթան իչին էն թէշլիքէլի քիմսէլէր տիրլէր, զիրա հիւրէքլէրինին սէվզինէ թապի օլարադ ալ ու մանթըքը իհմալ էյլէրլէր: Պիլիյօր իտիմ քի Պէօյիւմիւչ Եունանիսթան հուտուտընտան իտարիճտէ գալան Բուժլարըն արասընտա մու- խալիֆ պիր հարաքէթ մէյտանա կէթիրմէք իչին թէշէպպիւսլէր վուգու պուլաճագ տըր: Իւչ պուչուգ սէնէ էվվէլ Եունան պաչ վէքիլի իչին պու շէլէր հազընտա պէօյլէ գաթի սէօյ- լէմէք կիւճ իտի: Լաքին պէն սիդին արանըդ- տա հաչամատըղըմ վէ սիդի էյի թանըմատը- ղըմ հալտէ շու նէթիճէյէ կէլտիմ քի, 3 սէ- նէաչն պէրու էհալիսին րուհունտա աղիմ թէպ- տիլաթլար զահիր օլմուչ տըր, էօյլէ թէպտի- լաթլար քի հէր քէս անլէրի անխամազ վէ ան- լէր պու կիւն հիւքիւմէթի թամմ հազիգաթը վաղընէն սէօյլէմէյէ մէճպուր էտէր:»



Իրանըն միւշֆիյարը.— Իրան սիյասիյաթը երինէ միւշքիլաթա թէսատիւֆ էսիյօր: Շահը մախլուըն պիրատէրի Սալար էտ Տէվլէ, քի պիր վազթ հիւքիւմէթէ գարշը քէնտի պիրա- տէրի թարաֆընտան սիլահ չէքմիշ իտի, պու կիւն Շապ տէնիդի սահիլինտնքի կիլանա վալի թա- յին օլունմուչ տըր: Պու իսէ Բուսիա- նըն թափսիյեռ իլէ օլմուչ տըր տէյու զանն օլունուլօր: Քէզալիք Շահը Մախլուըն պիրատէրլէրինտէն օլան Սաատ էտ Տէվլէնին թէհրանտա իզամէթինէ միւստատէ օլունմուչ տըր: Պունլար հէվի րէաքսիօնէրլէրէ մուավէ- նէթ վէ Մէհմէտ Ալիյի եէնիտէն Իրան թախ- թընա չըգարմադա մուգատտէմէ վէ հազըրլըդ տէյու թէլազգը էտիլիյօր: Հալպուքի Ինկիլ- թէրրա հիւքիւմէթի Մէհմէտ Ալիինին թէքրար թախթա չըգմասընա գաթիյէն միւստատէ էթ- մէյէճէյինի միւքէրէրէն պէյան էթմիշ իտի: Պինաշնալէյի Ինկիլիդ զազէթալարը Բուսիա- նըն պու թէտպիրլէրինէ պէօյիւք վէսվէսէ իլէ պադմադտա տըրլար: Բուսիա հալաչ հալաչ մախլու Շահը թէքրար մէվզի ի իզթիտարա

կէջիւրէրէք Իրանն շէմալընը իսթիլա էթմէք նիյէթինտէ տիր տէյու զանն էտիյօրլար: Հալ շու քի Պալմօրէլ միւլազաթընտա տախի Իրա- նըն թէմամիյէթ ի միւլքիյէսինի հըֆիլ էթմէք- լիք թէէքիա էաիլմիլ իտի: Նեյշըն՝ պու մէսէ- լէտէն պահա էտէր իքէն տէյօր քի, Պալդան- լար մուհարէպէսինտէ Բուսիա իթիլաֆը միւ- սէլլէսին մուսվէնէթ վէ հիւսնի թէվէճճիւհիւ- նէ փէք միւհիւսաճ պուլունտուղունտան օ ֆուր- սաթ իլէիւհիլթէրրա պուլիւրան մէսէլլէսինի քէն- տի էսասընա մուսվաֆը պիր սուրէթտէ թէսվի- յէյէ Բուսիայը մէճպուր գըլմալը իտի: Պու իքի տէվլէթլէր մատտէթէն վէ մանէն Իրանն իս- լաճընա վէ իհեսսընա խըտմէթ էթմէյէ սէօզ վէրմիլ իքէն, էլան Իրան հիւքիւմէթի փէք փէրիլան պիր հալտա պուլունտազտա տըր: Մէճ- լիա հալա ճէմ էաիլմէմիլ, միւլքիէտիր վէ միւլթէ- մէտ էճնէպի միւլթէշարլար թային էաիլմէմիլ, հէր շէյ եիւզ իւսթիւ տուրմազտա տըր: Ինկիլիզ զադէթալարը հիւքիւմէթին ֆուրսաթ զայ էթ- մէյէրէք Իրանա մուսվէնէթ էթմէսինի վէ Բուսիանըն փլանլարընըն էօնիւհիւ ալմասընը թալսիյէ էտիյօրլար:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

“ՏԱԽՄԱ ՆՕՄԵՐՈ ՊԻՐ ՀԱՂԳՐՆՏԱ ՏԻԻՇԻԻՆ”

ՄԻՍԻՍ Մ. Ս. ՏԱՏ, ԳՕՆԻՍ

Իքի կէնճ հէքտիկէրիյէ գօնուշույօրլարաւ . անլէրտէն պիրիսի, օ պիրինէ շէօյլէ սէօյ- լէտի.—“Տախմա Նօմէրօ Պիրի մուգայէօ օյ: Իշթէ պանա փէտէրիմին էօյրէթտիյի: Օ պանա ‘էվտէ, մէքթէպտէ, իշ ալէմինտէ, խիւլասա հէր հէրտէ, նօմէրօ պիրէ մուգայէտ օլ, պու թա- րիլլէ մուսվաֆաֆա օլաճազսըն՝ տէր իտի:”

Տիկէր կէնճ ճէվապէն տէտի.—“Փէտէրիմ պանա Նօմէրօ Պիրի ունութմայը վէ նօմէրօ իքի, իւշ վէ սաիրէ հազգընտա տիւշիւնմէք- լիյիմի էօյրէթտի: Պաշալարը իչիւն էլինտէն կէլէնի հափ վէ սէն սէնի ունութ: Էօմրտէ մուսվաֆաֆալլէթ պու տըր, տէր իտի տաիմա:”

Էվլատլարընըն էվտէ նա՞սըլ թալիմ էտի- յօրուզ: Յալուր, Յարութիւն վէ Տիգրան՝ Նօ- մէրօ Պիր, հանի քէնտի նէֆսլէ՞րի հազգընտա մը, հօգսա նօմէրօ 2 վէ 3 հազգընտա, հանի պաշալար հազգընտա՞ մը տիւշիւնիւյօրլար:

Պիր կիւն շու վազըրայա միւլթիւլի օլտուս քի չօճուզլարըմտան պիրիսի, զայէթլէ նէֆս- փէրէսթ պիր էօմր հաշամազտա իտի: Պիրի- ճիք թաաալվուրու շու իտի.—“Աճէպա, պու կիւն նա՞սըլ մէսուտ օլապիլիւրիմ:” Թամմ օ՛ վազթ օ՛ մահալտա խաթամը կէօրէրէք, օ չօճուզու տէրհալ պաշալար իչիւն իշլէմէյէ սէվզ էթտիմ: Էվտէ հափապիլէճէյի պազը ուֆադ շէյլէր վարտը, վէ օնլարը ետիտը: Օ չօճուզտաքի աղիմ վէ սէրի թէպէտաիւլաթը կէօրմէք պէնիմ իչիւն էյի պիր տէրս իտի: Օ՛ Էվվէլլէքիտէն հիւզ դաթ ֆազլա մէսուտ օլ- տու:

Նէ՛ գասար միւլգիճ պիր հայաթ աըր նէֆս իչիւն հաշամազ, նէ՛ գատար մէսուտ պիր էօմր տիր պաշալար իչիւն հաշամազ:

Պիր փէտէր՝ պիր կիւն պանա, “Չօ- ճուզլարընըն մէյլլէրինի թէպտիլ էթմէյէ աւալ չալըշմամ, նէֆսփէրէսթ իսէլէր՝ նէֆսփէ- րէսթ, մաղրուր իսէլէր՝ մաղրուր գալսընլար:” տէտի:

Էյէր պէօյլէ իսէ, սէվկիլիւ տօսթլար, տիւքքեանլարընընը գափաթմազ, վալիտէլիք վաղիֆէմիլի խիթամա կէթիրմէք վէ չէքիւ- մէք՝ սիլին վէ պէնիմ իչիւն տահա խայրը տըր: Հէր հալ ու քեարտա, չօճուզլարընընըն նօգսանլարընը կէօրմէք, վէ անլէրէ զալիպ կէլմէլէրի իչիւն էլիմիդտէն կէլէնի հափմազ՝ վաղիֆէմիլ աիր: Ալիւնիդէ պազընըզ վէ հէր պիր օղլանը միւլթալէա էալինիզ, օ նէֆսփէ- րէ՞սթ մի տիր, տէյի՞ մի տիր: Մախսուս՝ օղլան լուզէթինի խթիմալ էթտիմ տէ զըզ լու- զէթինի թէրք էթտիմ: Զիրա պիլիմ մէյլի- միզ գըզլարընընըն նէֆսփէրէսթ օլմամազա թա- լիմ էթմէք տիր: “Նասըլ” տէյէ սիւալ է- տէճէքսինիզ, էվ իչինէ հարսըմ էթմէյի, պէ- պէյի ավութմազը, էվի սիւփիւրմէյի, թա- պազլարը երյգամազը գըզլարընընըն մէմուլ էթմէ՞զմիլիզ: Գըզլարընընըն պիրատէրլէրինէ խըտմէթ էթմէյէ չօդ տէֆա թալիմ էթմէ՞զ միլիզ: Պու թալիմ գըզ իչիւն էյի տիր: Լա- քին օղլա՞ն նասըլ թալիմ օլույօր:

Կէօրիւյօրմընընըն քի, անը սըրֆ նէֆսինի տիւշիւնմէքլիյէ թալիմ էտիյօրուզ: Օ տիւշիւ- նիւյօր քի, էվտէ ետիաճազ հիւ պիր իչի հօզ, քիւշիւք պիրատէր վէ հէմշիւրէլէրինէ մու- գայէտ օլմազ քէնտինին վաղիֆէսի տէյիլ տիր: Պուշլար քէնտինին իչի տէյիլ, զըզ իչի տիր: Դա՛չ գա՛չ տէֆալար, օղլանըն էվ ի-

չինէ կարտում էտիպ էթմէտիյինի սորտուղում տա շու ճէվապը ալմըլում . «Գուլագ սամա» .

Սէվկիւլիւ հէմչիրէ , թամմ պուրտա պէօյիւք պիր կանլըլ էտիյօրսուն : Կէրէք օղլան կէրէք գըզ՝ էվ իշինտէ չալըլմալը տըրլար : Կէրէք օղլան կէրէք գըզ էվին իշէրինէ կարտում վէ իշթիրաք էթմէլի տիրէր : Պէրէքէթ վէրսին քի պէօյիւք ախէլէրիմիդ վար , պէօյլէսի խանէլէրտէ պէօյիւք չօճուգլար քէնտի օյունճագ վէ էշալարընը քիւչիւք պիրատէր վէ հէմչիրէլէրինէ վէրմէլլէր վէ արա սըրա անլէրէ մուգայէտ օլմալըլար :

Ղուվտըն էօմրիւ նի՛չիւն դահիրի պիր մուվաֆֆադիյէթսիգլիքլէ նէթիճէփէգիր օլաու : Ձանն էտէրսէմ անըն սէպէպի , անըն սինն ի սէպալէթինտէ վալիտէսինին սէօյլէտիյի շու սէօղլէր օլմուշ սըր . — «Օ՝ էվ իշէրինէ կարտում էթմէմէլի , ճա խըտմէթ օլունմալը , վէ իսթէտիյինի վէրմէլի : » Պէօյլէճէ Աբրահամ ինթիխալը քէնտինէ թէրք էթտիյինտէ , պիւթիւն էօմրիւնտէ կալմըլ օլաուղու կիպի օ տէֆատա տախի էն ալա դըսմը իսթէտի , վէ նէթիճէսի իսէ քէնտի իշիւն դայէթլէ մուղիրր օլաու :

Պիր չօգ օղլան վէ գըզլարը պուլունան պիր ախլէ թանըրըմ : Պու՝ սաատէթլի պիր ֆաւրլէա օլմայուպ , անըն ազալարը արասընտա ազ մուճապպէթ վէ չօգ միւնաղաա վար իտի : Նի՛չիւն պէօյլէ իտի : Ձիրա , պունլար չօճուգ իքէն վալիտէլէրի անլէրին սօն տէրէճէ նէֆսիէրէսթ պէօյիւմէլէրինէ միւնտաաաէ էթմիշ իտի : Անլէր՝ հէքտիկէրինի տիւչիւնմէյէ , հէքտիկէրինէ մուալէնէթ վէ ֆէտաքիարըզ էթմէյէ ալըլմամըլար իտի :

Պիր խուրաէպին իլէ տէօրթ չօճուգլարա պազը չէյլէր կէօսթէրիյօր իտիմ : Հէր տէֆատա չօճուգլարտան պիրիտի իլէրիյէ կէչիպ էն էվվէլ պազմագ իսթէյօր իտի : Օ գէման պէն պանա տէտիմ . — «Է՛հ , վալիտէնիդ սիզի նէֆսիէրէսթ օլմամաղա թալիմ էթմէտիյի աշիքհար տըր . կալընըզ սիզ սիզի տիւչիւնէրէք պէօյիւյօրսունուգ վէ հէր չէյին ալասընը ալմաղա չալըլըյօրսունուգ : Նէ՝ սաատէթսիգ ստէմլէր օլմադսընըզ : »

Էվաալարընըզ տախիա պիրինճի օլմազ վէ հէր հէրտէ էն ալասընա մալի : օլմա՞գ իշիւն մի իլէրի գօլույօրլար :

Պիր վազթ , էվիմիդտէ պիր չօգ չօճուգլար պիրիքիլէր իտի : Հէր հաֆթա պունլարը

սէյր էտէր վէ արալարընտա նէֆսիէրէսթ օլմայան պիր չօճուգ պուլմաղա չալըլըր իտիմ : Պիլի՞րմիսինիդ քի , պու թէճէմիւլէրտէ հիչ պէօյլէ պիր չօճուգ կէօրմէտիմ : Կէօրաիւլիւմ՝ հէր չէյի պիրինճի տէֆա ալմազ իշիւն ուզատըլմըլ էլլէր , վէ իշիթտիյիմ՝ «Պանա վէր ! պանա վէր , » նիտալարը իտի : Չօճուգլար , պիր կէճ կէլէնէ հէր վէրմէք իշիւն հէրլէրինտէն գըմըլտամագ իսթէմէլլէր իտի : Իլահի քիթապընա պիր տիկէրիյլէ պիրլիքտէ պազմաղա րազի օլան սայքի պիր չօճուգ պիլէ հօգ իտի : Պու չօճուգլարա տօղրու գալպիմ հիսս ի մէրհամէթ իլէ տօլտու , դիրա վալիտէլէրի՝ Գիրսստսըն օլ կիւզէլ էմրինի , «Դօմչունու քէնտին կիպի սէվէսին , » ախթուրընը , անլէրէ էօյրէթմէմիշ իտիլէր : Պու վալիտէլէր Գիրստսս նազարընտա թագպիհ օլունուպ մէսուլ թուլթուլաճաղար : Է՛յ չօճուգ , էօմրտէ սէնին մագսէտին նէ՝ տիր : Տիւնհանըն մուվաֆֆադիյէթ թէսմիյէ էթտիյինի էլտէ էթմէ՞ք մի , հօզսա «Պիր պիրինիդին հիւքլէրինի թաչըլընը , » էմրլինէ իթաա՞թ էթմէք մի : Չօճուգլուղունտա էօյրէնմիշ օլտուղուն չէյլէրի ունուտապիլիւրմիսին : Պու առէթլէրտէն աալա այրըլմագըզ , վէ պիւթիւն էօմրիւմիւզտէ անլէր պիզէ կաւըլըզ գալըր : Է՛յ չօճուգլար , նէ՞ կիպի առէթլէր թէչքիլ էթմէքտէսինիդ , նէֆսիէրէսթլի՞ք մի , հօզսա ֆէտաքիարըլ՞գ առէթլէրի մի , թէնպէլլիւք , պաչգալարընըն ինթիյաճաթընա գարչը լազայալըլ՞գ մը , հօզսա սաիրլէրէ մուաւվէնէթ էթմէք առէթլէրի՞ մի թէչքիլ էթմէքսէսինիդ :

Մուալլիմլէր թալիմ օլունույօր , ասքէրլէր թալիմ օլունույօր վէ պունլարը թալիմ էտէն մուալլիմլէրին խըտմէթինէ գըյմէթ պիլիմէյօր իսէ տէ պէօյիւք մըգտարտա մաաչլար վէրիլիյօր : Իմտի նի՛չիւն էվլէրիմիդ , չօչուգլարըմըզա էյի առէթլէր թալիմ էտէն պիրէր մէքթէպ օլմադըն վէ սէն հա պէն օրտա մուալլիմլէր օլմայալըմ :

Մաաչը նէ գատար պէօյիւք օլուրսա օլսուն վէ հա խըզմէթի նէ գատար զիգըյմէթ օլուրսա օլսուն , հիչ պիր մուալլիմ պիլմէմ՝ քի սէնին վէ պէնիմ էվիմիդտէքի իշիմիդ գատար մուհիմ պիր վազիֆէսի օլսուն : Էվլէրիմիդ պիրլէր տարը թալիմ մի տիր : Պիլ մուալլիմլէք միյիդ : Չօճուգլարըմըլ թալիմ օլունուլօր մը :

Ուղուն վազթ զուրպէթտէ գալան պիմ

կէնձ վաթանընա ավտէթ Կտիյօր իտի վէ Էվ-
լէրինին ուշադր անը խթիգալ էթմէք իւզրէ
կէօնտէրիտի : Միւֆարագաթ էթմէգտէն Էվ-
վէլ ուշագ՝ Էվ խանըմընա կիտէրէք տէտի քի
«Էվլատընըզը թանըմամ, քէնտինի նա՞սըլ պի-
լէճէյիմ :» «Քէնտինի փէք գօլայ պուլապիլիւր-
սին ,» տէտի վալիտէ , «Պաշգասընա եարտըմ
էտէն պիր քիմսէ կէօրիւրսէն պիլ քի օ պէնիմ
օղլու՞մ տըր :» Թրէն կէլտիյինտէ , ուշագ գալա-
պալըզը եարարագ եազլաչտը վէ չօգ կէչմէգտէն ,
թրէն տէրէճէլէրինտէն աչադը Էնմէքտէ օլան
զէվալը , քէօր վէ իխթիյար պիր գատընա դա-
յէթ տիգզաթլա եարտըմ էթմէքտէ օլան կիւ-
զէլ պիր կէնձ կէօրտիւ : Անա տօղրու կիտիպ
քէնտինէ , «Սէն ֆիլան ատէ՞մ միսին ,» տէյու
սօրտուղունտա , կէօրտիւ քի վալիտէսինին
թարիֆի տօղրու իտի Է Պու՝ քէնտի խանըմը-
նըն օղլու իտի :

Տահա եազընլարտա , Օթս խմինտէ Ինկի-
լիզ պիր դափտան , ճէնուպի գութպա տօղրու
էթմիչ օլտուղու միւշքիլ վէ միւշիք սէյյահա-
թընտան ավտէթ էտէր իքէն , խասթա տիւչ-
տիւ վէ արգատաչարընըն եօճուղուղունու թէէ-
խիւրէ ուղրատարագ անլէրէ պիր եիւք օլտու :
Տիկէր արգատաչարընըն կէճիքմէսինին անլէրին
տէ մէվթինէ սէպէպ օլաճաղընը վէ պու կէ-
ճիքմէլէրինին սէպէպի իսէ քէնտիսի օլաճա-
ղընը կէօրէրէք սօն տէրէճէ իւմիտսիզ հալտէ
խասթա օլմասընա բաղմէն , պիր սապահ գալ-
զըպ տօթթլարընա տէտի քի , «Պիր ազ տըչարը
չըգըյօրու՞մ , պէնիմ իչիւն թէլաչ էթմէյին :» Վէ
տըչարըտա գուտուրղան ֆուրթուճանըն իչինէ
սօղուգանլըլըզլա աթըլարագ վէ աթա թէ-
րէտտիւտ էթմէյէրէք էօլիւմէ տօղրու կիթտի :
Տօթթլարընըն քէնտինի պրագմայաճաղարընը
պիլտիյինտէն , քէնտի օնլարը Նպրագտը վէ
քէնտի արգատաչարընըն մէվթինէ սէպէպ օլ-
մագտան իսէ , էօլմէյի թէրճիհ էթտի :

Պիւթիւն Ինկիլթէրրա պիր գահրաման հա-
լինտէ անը թէպճիլ Կտիյօր : Նէտէ՞ն գահ-
րաման իտի : Գահրաման իտի , զիրա քէնտի
չախսընը ունուտարագ , արգատաչարընը տէր-
խաթըր էթտի : Էյէր Օթս դափտանըն էօմրիւ-
նիւ իլլէյիպ կիթսէք , իհթիմալէն չօճուղու-
ղունտա՝ անա քէնտի բահաթընը ունուտուպ ,
էթրաֆընտաքիլէրին խթիրահաթընը տիւչիւն-
մէյի թալիմ էտէն պիր վալիտէ պուլաճաղըզ :

Քրիստոս՝ օն ճիւտամլըլարըն նիտալարընը ի-
չիթտիյինտէ անլէրին ֆէրեատընա խօտպինլիք :

տէն սօլայը գուլաղընը դափտը՝ մը : Զա-
քէոս քէնտինի խթէտիյինտէ անտէն եիւզ
չէվիրտի՞ մի : Եօրղունըմ տէյու գույու եա-
նընտաքի գատընա եարտըմ էթմէքտէն իմ-
թինա էթտի՞ մի : Քէնտի հայաթընտան սօլայը
գօրդարագ Մալգոսըն գուլաղընը սաղաթմագ-
տան չէքինտի՞ մի : Էթրաֆընտաքի իլլթիրապ
վէ ինթիյաճ նիտալարընա էհէմիյէթ վէրմէ-
յէճէք դատար թաչ եիւրէքլի՞ մի իտի :

Խայր , կիւնահքաբալարըն վէ կէօմրիւքճիւ-
լէրին տօթթու , եարտըմ էթմէք վէ չիֆա
վէրմէք , մէրհամէթ էթմէք վէ խէլաա էթմէք
իչիւն տաիմա հաղըր իտի : Հէր պիրիմիլէ օ
տէյօր , «Իմտի , կիթ սէն տէ պէօյլէ եափի :

Ա Լ Է Ք Ս Ա Ն Ի Օ Ճ Ա

Տիւնհատա էն պէօյիւք իմթիյաղլարտան
պիրի տէ , հագիգաթէն պէօյիւք օլան պիր դա-
թըն չախսիյէթինտէն չըզան թէսիւրլէր իլէ թէ-
մասա կէլմէք տիր : Փրօֆ . Պէզճեանըն հայա-
թընտան , աթվարընտան , բուհունտան , պու
սօն վաղթլարտա չօգ աճաիպ թէէսիւրլէր չըզ-
մագտա իտի , անլէրի հիսս էտէպիլտիյիմալէն
սօլայը քէնտիմի պախթիյար ատտ էտէրիմ :

Անտէ իլք տիգզաթլը՞ն ճէլպ էտէն շէյ՝
անըն փարլագ սիմասը , չէն թալիաթը վէ
ֆէրահ գալպի իտի : Սաչլարը աղարմըլ , ֆա-
գաթ կանաղլարը հալա գըրմըզը , սիննի կէչ-
միշ վէ տիլլէրի գաիֆլէնմիշ , ֆագաթ եինէ
սիմասընտա պիր գահրէման եիլիլթիյի նիմա-
յան իտի : Էօմրիւնիւն սօն սէնլէրինտէ քէն-
տինի տիւնհաճա մէյուս էտէճէք չօգ հալլէրէ
տիւչար օլմուշ , Էվլատալարընտան տէօրթ տա-
նէսինին իֆթիշագըլլա գալպի սուզան օլմուշ ,
ֆագաթ եինէ տէ տաիմա միւթէպէսսիմ իտի :
Խօճա՝ վիւճիւտճէ իփրանմըլ , ֆագաթ թապիաթ-
ճա կէնձ գալմըլ իտի : «Սալիհ՝ խուրմա աղաճը
կիպի թաղէլէնիւր , Լիպնանտաքի էրզ աղաճը
կիպի պէօյիւր :»

Տիկէր պիր շէյ՝ խօճանըն քէնտի վագիֆէ-
սինի իֆա էյլէմէքտէ կէօթէրտիյի սատագաթ
իտի : Խօճա ինթիյարլանմըլ վէ պաչղա նիչէ
քիմսէլէրին իշտէն չէքիլիպ քէօչէ ի ինդիվա-
տա բահաթ էտէճէքլէրի պիր ոիննէ եէթիւմիշ
իտի իսէ տէ , հալա վագիֆէսինին պաչընտա
պուլունմագտա զայյուր վէ անը թամմ իճրա
էթմէյէ հարիա իտի : Սընհէթիւնին զէվալ պուլ-
մասընա բաղմէն պու խուտուտա թապիա-
թընտա պիր կէվէքլիք դահիր օլմատըղտան

մատա հաթթա զիյատէ հէստապըզ պիլէ կէօ-
րիւմիւն իտի : Իխթիյար Ալէքսան խօճա տէյ-
նէյնէ տայանարագ երնէ հէր կիւն գօլէճէ կէ-
լիւր , տէրսինի վէրիւր , քիւլիւք հա պէօյիւք
հէի վազիֆէսինի պիթթէմամ իֆա էտէր իտի :
Գօլէճէ կէլտիյի էն սօն կիւնտէ՝ տէրէօհաէ էյ-
լէմիչ իտիյի պիւր տէրս իչիւն հէնի պիւր իս-
րիթա հազրըլամագլէ մէշղուլ իտի վէ ատէթա
իչիւն հազրըլամագլէ մէշղուլ պիւր կէնճ կիւլի անը
էն թէմիզ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ հափմագ
իչիւն պիւթիւն գուվլէթիւնի սարֆ էտիյօր
իտի : Գիլիսաճա իչլէրինտէ տաթի պէօյլէ իտի :
Հէման պիւր դաչ հաֆթա էվվէլէ գատար քի-
լիսա մէճլիսիմիզին լիյատէթի քէնտինին իւ-
գէրինտէ իտի : Հալանըն չիտաէթիւնի , քէն-
տինին զաիֆլիյինի հիսապա ալմայարագ հէր
մէճլիստէ հազըր պուլուռուր վէ մէճլիստէ լի-
յատէթ էտէր իտի : Սօն Կիրակիտինին սապա-
հընա գատար Կիրակի տէրս խըզմէթինէ տէ-
լալէթ էթմէքլիյէ տէվամ էյլէտի : Հաթթա օ
Կիրակիինին ազչամընտա , կէլէճէք Կիրակիինին
տէրսինի հազրըլամագլէ մէշղուլ իտի : Խօճա
իչիւն վազիֆէ օ գատար մուգատտէս վէ սէվ-
կիւլիւ պիւր չէյ իտի քի անտէն կէրի գալմագ
քէնտի իչիւն սայքի պիւր ուզուպէթ սայըլըր
իտի : Օ սէպէպտէն իչլէտի , սէյիրթտի , սօն
տազիգէսինէ գատար զօչմագտա օլտը , վէ
էճրի ազիմ օլտուղուռտա չիւպհէ հօգ տըր :
« Իմտի պէն պէօյլէ սէյիրտիրիմ , թէրէտաիւտ
էտէր կիւլի տէյիլ , պէօյլէ հումուռ վուրու-
րոււմ , հալայը տէօյէր կիւլի տէյիլ : »

Խօճատա սօն վազթլարընտա էն զիյատէ
նիւմայան օլան պիւր չէյ տէ անըն քարեպաշ-
տաթիւն լիտի : « Բարեպաշտաթիւն » տէյօրոււմ ,
չիւնքի քէնտիսի օ քէլիմէյի չօգ սէվէր իտի ,
վէ օ քէլիմէյի քէնտինին թէքէլիւմ էթմէ-
սինտէ խուսուսի պիւր չիլիւլիւք վար իտի :
Խօճա քարեպաշտ իտի , էօմրիւնիւն սօն կիւնլէ-
րինտէ տահա զիյատէ քարեպաշտ օլտու : Սօն
վազընը հէման պիւր գաչ Կիրակի էվվէլ իրատ
էյլէմիչ իտի : « Ալլայըն պիւր կէճէ գալըր , ամ-
մա սապահլայըն մէսէրրէթ կէլիւր : » (Մէդ. 30. 5)
Գիմ ունուտապիլիւր օ վազը : Նա՞սըլ պիւր
ճիտտիյէթ , նա՞սըլ պիւր իման՝ իլէ սէօյլէտի :
Ատէթա գալպիւնտէն գաջիայօր իտի : Խօճա Ա-
լէքսան՝ հաֆթա արասը տուա ճէմիյէթլէրի-
նէ տէվամիլէ կէլիւր իտի : Տուա էթմէքլիյի , թէ-
րէնիւմ էթմէքլիյի սէվտիյի իչիւն իտի քի
գարըլ պուզլու սօղուգ կէճէլէրտէ պիլէ օ խըտ-

մէթլէրինտէն կէրի գալմագ իտի : Սօն Ուր-
բաթ կէճէսի թէճէմմիւլիւնտէ քէնտի իտի քի
արզու էթտի վէ թէրէնիւմ էթտիք :

Միւլ ի Եագուպ պանա , Ազչամ տիւչաէ ,
Եաթսամ գարանըլգտա , Թաչ իւսթիւնտէ ,
Հէման լիւյալարտա , Եագըն օլամ սանա ,
տահա Եագըն :

Գիմ ունուտապիլիւր Խօճանըն սօն Կիրակի
սապահը տէրս խըտմէթինտէ մինպէրտէն արդ
էթտիյի օ տուայը : Մատտէ թուֆանըն կէլմէ-
սի վէ Ալլահըն Նոյը հըֆղ էթմէսի իտի : Խօ-
ճա զանն էտէրսին քէնտի տէ էօյլէ թուֆան-
լարտան կէլմիչ վէ իման իլէ ֆաթիհ օլմուչ
կիւլի պիւր հիսսիյաթ ը չէվղէնկիւզանէ իլէ տուա
էյլէտի : Ատէթա քէնտի քէնտինի ունութտու ,
վէճա իչիւն դարգ օլտու , Իրտանըն օլ պիւր
Եագասընտա կիւլի տուա էյլէտի :

Էթթէսի կիւն իտի քի կիւնէլ թուլու էյ-
լէտի : Պէրրագ պիւր կիւն իտի : Զէմին պէյագ
դար իլէ մէսթուր օլուպ կիւնէլին սիմին փէր-
թէվլէրի հէր նօզթատտան աքս էթմէքտէ իտի :
Պիւր տէ պէրինճիքիլիսէնին չանը մէլիլ մէլիլ չա-
լընմաղա պաչաւտը : Խօճա վէֆաթ էթմիչ իտի :
Տէրհալ կիթտիմ կէօրտիւմ , Խօճա ուլույօր իտի ,
էպէտի րահաթընա կիրմիչ իտի : Զանն էտէրսին
տէյօր իտի , « Էյի ճիհատը պիթիւրտիմ , սէֆէ-
րի թէմամ էաիպ իմանը հըֆղ էթտիմ , արթըզ
պէնիւմ իչիւն սալահ թաճը հազըր տըր : »

Այնքապ

ԼՈՒԹՖԻ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

ՖՈՒՐՍԱԹ ՎԷ՝ ՄՈՒՎԱՅՑԱԳԻՑԷԹ

ՎԵՐ. Ս. Օ. ՔԵՌԵԱՆ, ԲՐՈՅ

Ալէլ ումոււմ զանն օլունուր քի , մուվաֆ-
ֆագիլէթ հա ֆուրսաթ ատէմէ փէք նատիրէն
թէսատիւֆ էյլէյիւ միւնասիպ սուրէթտէ թէ-
լագըր օլունմաւաղը թազաիւրտէ տէր հալ
ուլուպ նապէտիտ օլուր վէ պիւր տահա առէ-
մի զիյարէթ էթմէզ : Հալ պու քի հապիգաթ ը
հալ ալէսսէվիլէ պունուն մուղայիրի սիր :

Ֆուրսաթըն գանատը հօգ տըր վէ օ ասլա
ֆիրար էյլէմէզ : Հէր սապահլայըն օ աղըր ա-
տըմլար իլէ կէլիպ խանէլէրիմիզին գափուլա-
րընը չալար վէ գափունուն աչըլմասը իչիւն
սապր ու թէհամմիւլ իլէ պէքլէր : Էթթէսի
կիւն թէքրար զիյարէթ էաիպ գապուլ օլուն-
մագլըր թալէպ էյլէր :

Նիչէ քիմսէլէր նամագուլ սուրէթտէ պախթ
իւահէսինէ իպատէթ էյլէմէքտէ օլտուղարը

իչին քէնտի քէնտիւրինի տախմա քէօրէթմէքտէ պուլունուրլար: Պախթը հափան ինսան քէնտիսի տիր վէ քէնտի հալ ու քէյֆիյէթլէրի ալէյինտէ չէքվա էտէճէք եէրտէ անլէրի թահթը ը խտարէսինէ ալմաղա չալըշան վէ մալիք օլտուղու նուրա կէօրէ էտէպիլտիյինին էն ալապընը իճրա էթմէյէ սայ էյլէյէն պիր դահրէման՝ աստէմի մուվաֆֆադիյէթէ սայքի ապա թէսատիւֆ էյլէմէզ:

Յէրալէրի աթալէթէ տիւլիւրիւպ դաիֆէնտիրէն սէպէպլէրտէն պիրիսի տախի, աստէմին կէօյա քէնտի սէնէլէրինի ալմը, վազթընը կէչիրմիշ օլմասը թէսավլուրը ալը:

Նէ՛ դաստար չօզ քէրրէ աստէմլէրին մէյուս վէ միւքէտտէր պիր փէրտէ իլէ, «Բհա՛շքի չօճուղուղումտա մէքթէպիմէ տէվամ էտէ իտիմ, քեաշքի ֆիլան պիր թէշէպպիւտէ պունտան ճն սէնէ ազտէմ պուլունապիլէ իտիմ չիմտի իսէ պէն քէմալէ էրմիշ պիր աստէմ օլտուղումտան պէնիմ իչին վազթ կէչմիշ տիր», կիպի իֆատէլէրինի իչիտիրիդ: Պու միսիլու իֆատէլէր, ֆուրսաթ վէ մուվաֆֆադիյէթլէր իլէ հիւքլէնմիշ օլան էօմրիւ քէօր քէօրլանէ վէ դայրի թապիի պիր սուրէթտէ խիթամա կէթիրմէք տէմէք տիր:

Եյի պիլմիշ օլալըմ քի, դայիպ օլմուշ օլան ֆուրսաթլարըն ճէնաղէ չանը պու էօմրտէ չալընաղ, հաղիդաթը թանըմաղ վէ անա կէօրէ հաշամաղ իչին՝ «վազթ կէչտի», քէլամը պու տիւնհատա ապա թէքէլլիւմ օլունմայաճաղ ալը: Ֆարզ անճաղ չուրատա ալը քի էօմր սիկուրթասընա հաղըմաճաղ օլան պիր ֆէրտտէն սիննինին քէսրէթինէ կէօրէ զիյատէ ազչէ թալէպ օլունտուղու կիպի, մուվաֆֆադիյէթէ վասըլ օլմաղ իչին քէմալէ էրմիշ պիր աստէմտէն տախի տահա աղիմ պիր ճէնտ, տահա տէրին պիր թէպլիմիյէթ վէ տահա սըզը պիր տիզգաթ թալէպ օլունուր:

Սէնէլէրին քէսրէթի Սօգրատըն սաչլարընը աղարթմը իքէն օ չալըլ չալմաղլըզը էօյրէնտի: Բաթօ սէքսէն հաշընտա իքէն Եունանիճէ էօյրէնմէյէ պաչլատը: Բէզալիք այնի սիննտէ մէչուր էլի իլմի իլահի օլան Արնօլտ՝ Յովսէփտըն քիթապընը թէրճէմէ էյլէտի: Մէշհուր Լուկիլիդ ֆէյէսուֆ Հօպս «Օտիոն» քիթապընը սէքսէն հէտինճի սէնէսինտէ թապ էթտիրտի, վէ քէնտի հօրուլմաղ օլան ճէնտ ու դայրէթի իլէ տիւնհայա աղիմ խըզմէթլէր իֆա էյլէմիշ օլան պէօյիւք Ֆրանսըզ ալիմ Շէվրէօլ՝

քէնտի մէշղուլիյէթինին՝ օրթասընտա իքէն հիւզ իւշ հաշընտա օլտուղու հալտա էօլիւմ վասըլթասըլլէ տիւնհէվի մէշղուլիյէթինէ նիհայէթ վէրտի:

Պու քիմսէլէր սէնէլէրին քէսրէթինտէն ապա դօրգմատըլար վէ անլէր քէնտի էօմր վէ խըզմէթլէրի իլէ օ խուսուստա դաիֆ վէ ճէսարէթի նազըս օլան քիմսէլէրէ էօմրտէ սէնէլէրէ մէյտան օգումազ սէնիլէն պիր հալ վար իտիյինի իլան էյլէմէքտէ տիրլէր:

Հաղիդաթ ը հալտէ, հիւքսէք էօմր վէ թէրազըր թարիդի պու տիւնհատա աստէմին էօնիւնտէ դափանան պիր թարիդ օլմայըպ, ինսան ֆհնէի իրսէիքի իլէ անճաղ քէնտի ֆուրսաթ վէ թէրազըրտընա նիհայէթ վէրի:

Կէչմիշին դայիպ օլմուշ ֆուրսաթլարընա տախմա նազար էտէրէք վէ անլէրի հատ էտէրէք աղլամաղա լիւղում հօզ տըր, չինքի մաղի պիզիմ իչին էպէտէն սէթր օլունմուշ օլուպ, հիւ պիր ճէնտ, հիւ պիր էնտիշէ անը թատիլ վէ իտտէ էտէմէք:

Շու հալտէ մաղի իչին սարֆ էյլէտիյին մէյուս միւքէտտէր սաաթլարը ճէմ էյլէյէրէք անլէրի էմիլիէթ ի քեամիլէ վէ իւմիա իլէ հէր կիւնիւն քէնտի դանաալարը իւզերինտէ կէթիրտիյի հէնի ֆուրսաթ վէ իմթիւսաղարը իսթիմալ էյլէմէք իչին սարֆ էյլէ:

Պիղիմ խըզմէթիմիզ հալ ը հազըր վէ միւսթաղպէլ իչին տիր, չինքի անլէր պիղիմ տիրլէր: Իմտի անլէրտէն էյիճէ իսթիմալ օլունմը պիր մաղի վէ հայաթ հուսուլէ կէթիրէպիլմէք իչին, անլէրի էվամիր ի իլահիյէյէ միւթապըզ պիր սուրէթտէ իսթիմալ էյլէմէյէ ճէնտ էյլէյէլիմ վէ հաղիդաթէն մուվաֆֆադիյէթէ նաիլ օլաճաղըզ:

ՏԻՆԻ

ՔՐԻՍՏՈՍՅԱ ՊԵՅՏԻՔ ՇԵՅԼԷՐ

Յիսուսըն ախլաղի քէմալընա տիկէր պիր տէլլ անըն աշէնլէրի կիւնահսան խէշաս էրմիք պապլընսաֆի իսսիասը ալը: Յիսուսըն հայաթընըն դայէսի՝ դայ օլանը արայըպ պուլմաղ, կիւնահքիարլարը թէվպէյէ տալէթ էթմէք, հօրղուն վէ հիւքլիւ օլանլարա իսթիւրահաթ վէրմէք իտի իմտի էկէր օ՝ կիւնահքիար ինսանլարա մաղֆիրէթ վատ էտէր իքէն քէնտի տէրունինտէ կիւնահ հիսս էյլէսէ իտի, պու միւթէնազըզ պիր իստիա օլուր իտի: Լաքին

ալանի հայաթընըն իպթիտաընտան ինթիհա-
սընա գատար հիշ պիր տէֆա քէնտիսինն տէ
մաղփիրէթ վէ խէլասա միւհթաճ օլտուղունը
թապիր էթմէսի վէ, տաիմա պու իտտիսաըն-
տա իսրար էլլէմէսի անըն քէնտի վիճտանընտա
փաք վէ կիւնահտան արի օլտուղունը տէլա-
լէթ էտէր:

Սանիէն, Քրիստոստա արիկէր պէօյիւք պիր
չէյ անըն իսթիպարը տըր:— Քրիստոս քէնտի-
նին Մէսիս օլտուղունը իտտիա էլլէտի: Մէսիս
թապիր իտէ, մէմուլ օլունան էօյլէ պիր զաթ
իչարէթ էտէր իտի քի, անտէ Եէհօվանըն իս-
րայէլ միլլէթինէ վէ պիւթիւն պէնի պէչէրէ
Ահաւ Աթիգտէ վատ էլլէտիյի ճիւղէ պէրէ-
քէթլէր թէճէսաւմ էտէճէք իտի: Պու իտ-
տիսաը իլէ Յիսուս քէնտիսինն իլհամըն քէ-
մալը օլտուղունը իլան էթմիշ օլտու: Վէ պու
սէպէպաէն Յիսուս քէնտի քէնտիսինի՝ Ալլահը
ատէմլէրէ իզհար էտէն, տիւնհայը իւէլաս էտէն,
հօրղունլարա րահաթ վէրէն, կիւնահլար
աթիվ էտէն, տիւնհայը հիւքմ էտէն, փէ-
տէր իլէ պիր օլան, տիւնհա գուլուլմագ-
տան մէվճուտ օլան, զըյամէթ, հայաթ վէ
հագիդաթ օլան, ատէմլէրին մուհապպէթինի
թալէպ էտէն վէ պունլարա միւմասըլ պէօյիւք
իտտիալարտա պուլունան պիր զաթ տէյու
թագաթմ էլլէտի: Յիսուսըն պու իտտիալարը-
նըն ազամէթի շուրատա տըր քի, օ պունլարը
իթմինան վէ ճիտտիյէթ իլէ սէօյլէյօր, վէ պու
իտտիալար քէնտի հայաթ վէ խըտմէթիլլէ
միւթէնասըլ պուլունույօր: Անլէր իթթիլաւ
տէրունիսի զիվանէսինտէն չաչմըլ պիր քիմ-
սէնին սէօլլէրի տէյիլ անճագ ազլը սէլիմ սա-
հիպի վէ պիւթիւն հայաթը մուվաղէնէտէ օլան
պիր զաթըն իտտիալարը տըրլար:

Սալիսէն, Յիսուստա տիկէր պէօյիւք պիր
չէյ անըն միւնիզիդէրի տիրլէր: Պիգճէ Յիսու-
սըն միւնիզիլէրինն ազամէթի շու ճիհէթլէրտէ
զահիր տիր:— 1. Անլէր Յիսուսըն հայաթընտա
զայէ տէյիլ վասըթա տըրլար: Ախլազի հա-
յաթընըն վէ մուհապպէթինն իզհարը տըր-
լար: Միւնիզիլէր տիկէրլէրէ խըտմէթ էտէրքէն
իճրա օլունան ֆիլիլլէր տիրլէր: 2. Անլէր Յի-
սուսըն ախլազի էվսաֆրնա վէ իտտիալարընա
միւթէնասըլ տըրլար: 3. Անլէրին էն մուհիմմի
վէ մէրքէզի օլանը, հանի գըյամք, թարիխի իս-
պաթլարլա միւսպէթ տիր:

Րապիէն, Յիսուստա պաչգա պէօյիւք պիր
չէյ անըն քեհսիսի տիր, Յիսուսըն քէնտի չա-

կիրալէրի վէ անլէրին վասըթասըյա մուհ-
սըրլարը իւզէրինտէ վէ պիւթիւն տիւնհա թա-
րիսինտէ հասըլ էթտիյի թէչսիր փէք աճայըպ
տըր: Անըն իւշ սէնէլիք հայաթը պու տիւն-
հատա էօյլէ պիր մանէվի գուվէթ տէնպար օլմուշ
տըր քի, օ պիւթիւն պէչէրլէթ վէ մէտէնի-
յէթին թարիսինի թէպտիլ էլլէմիշ տիր: Վէ
տահա աճայըպը շու տըր քի, Յիսուսըն հա-
յաթ մէպտէսի պու կիւն պիլէ տիւնհանըն
հանի ֆէրալէրին վէ միլլէթլէրին իսլահը էմ-
րինտէ էն պէօյիւք վէ էն միւհսաթի գուվէթ
տիր: Սէվէն Ալլահըն մուհապպէթ վէ իտա-
րէսինտէ ատէմլէրի պիրատէրլէր էթմէք վէ
պու մուհապպէթի հագիդաթ իւզէրինէ թէչսիս
էտիպ խըտմէթ մադամընտա իզհար էթմէք
տիւնհանըն իւէլասը իչիւն հէկհանէ իւմիտ
մէնպար տըր:

Յ. Գ. Գ.

ԱՅՐԱՀԱՄ

Արրահամ Հարանտան հիճրէթ էթտիյինտէ,
հօլճուլուղուն էնճամընը պիլմէլ իտի: Ալլահ
քէնտինէ՝ չըգըպ կիթմէսինի էմր էթտի իտէ տէ,
մահալը մադսուտընը կէօսթէրմէտի: «Սանա
կէօսթէրէճէյիմ տիյարա կիթ», տէտի: Արրահամ
իթաթ էթտի: Իման իլէ հիւրիւմիւշ օլտու:
Իման՝ Ալլահըն սէտասընա թապի օլմագ հալը
տըր: Ալլահ ատէմէ տէլալէթ էտէր, ամմա
նասըլ: Էլինէ պիր փուսուլա եա խարիթա վէ-
րէրէք՝ «Պունըն իլէ հօլընը չըգարապիլիրսին,
ալ տա հիւրիւ» տէմէզ: Հիշ ասլա: Նէ՝ ազլը-
մըլ նէ՝ տէ Քիթապ պէօյլէ պիր գըլաղուզ
տէյիլ տիր: Հէր իքիսինն մագսէտի հօլը տէ-
յիլ, տէլիլ կէօսթէրմէք տիր: Տէլիլ՝ Ալլահ
տըր: Օ՝ չախսէն տէլալէթ էտէր: Պիգ հօլճու,
Օ՝ հօլտաչ: «Րապպ էօնիւնիւզաէ կիտէճէք,
վէ Խարայէլին Ալլահը տիւմտարընըլ օլաճագ
տըր» (Եսայ. 52. 12):

Ալլահ՝ միւսթագպէլի քէչֆ էթմէզ, հաղըրը
կէօսթէրիւր: Պիլիլի վէրմէզ, թէվէքքիւլ էօյ-
րէտիր: Իման՝ կէլէճէք չէյէքի կէօրմէք իչիւն
տէյիլ, էօնտէքի ատըմը ալմագ իչիւն տիր: Ա-
տըմ պէ ատըմ, պիր տէֆատա պիր ատըմ,
ամմա հէր ատըմտա Ալլահ իլէ: Քանան տիյա-
րընա միւթէվէճճիհէն մէնզիլտէն մէնզիլէ վէ
տաիմա Ալլահըն րէֆագաթընտա հիւրիւյէ-
ճէյիլ:

Արրահամ՝ տիյարտան, ագրապատան վէ փէ-
տէր խանէսինտէն չըգտը: (Թէք. 12. 1): Մով-

սէս՝ Բրիտանոսըն սիթէմինի Մըսըրըն խաղինէ-
լէրինտէն տահա պէոյիւք զանիլիք աստ էյլէտի
(Իպր. 11. 26.) Պետրոս հէր շէյի թէրք էտիպ
Յիսուսա թապի օլտու (Մատթ. 14. 27.) Բառ-
նարաս պիրիճիք թարլասընը սաթար (Ամալ.
4. 36.) Պողոս հէր շէյի զայ էթմիշ օլտապ, ան-
լէրի հիշ հիւքմիւնտէ սայսը (Փիլ. 3. 8.)
Ես սէն:

Սէն Բրիտանոսըն խաթրը իշիւննէ՞ զայ էթ-
միշսին: Տիյանէթ սէնին իւղէրիննէ նէ՞ փիյոթա
օթուրմուշ տըր: Ալլահա իթաաթ էթմէք իշիւն
հիշ պիր շէյ գուրպան էթտի՞ն մի: Ալլահա նէ՞
գատար սէրմայէ հիւքլէմիշսին:

Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ե Է Ն Ի Շ Ա Յ Ի Տ Ա Մ Ի Է Ն

Կէչէն ասըն նըսֆընտա հաշամը օ-
լան Հայր Տամիէն՝ Սանտովիչ ատալարընա
կիտիպ օրատաքի ճիւտամիլըրա մուա-
վէնէթ էտիպ անլէրին քէտէրլէրինի թախ-
ֆիֆ էթմէք մագսէտիյլէ քէնտի քէնտի-
սինի վագֆ էյլէմիշ վէ նիհայէթ օ ու-
ղուրա ֆէտա ի ճան էյլէմիշ իտի: Պու կիւն-
լէրտէ Տօգ. Ճօրճ Թըրնըր նամ պիր Ինկիլիզ
տօգթօր՝ ճէնուպի Աֆրիգատա Փրէթօրիա-
տա պուլունան ճիւտամիլըրա խըտմէթ էթ-
մէք վէ իլլէթ ի մէգքիւրէ իշիւն պիր տէվա
պուլմագ իւղրէ վագֆը նէֆա էյլէմիշ տիր:
Տօգ. Ճօրճ Թըրնըր պու ուղուրա սէնէլէր սարֆ
էտիպ նիշէ քէնֆիյաթ իճրա էյլէմիշ վէ նի-
հայէթ քէնտիսի տէ օ իլլէթտէն թուլուլարագ
քէնտի վաթանը օլան Ինկիլթէրայա ալտէթ
էյլէմիշ տիր: Իլլէթ քէնտինի միւղթարըպ զը-
մագտա իսէ տէ օ հալա քէնտի ֆէննի թէհար-
րիյաթընը տէվա: Էթմէքտէ տիր: Ինկիլիզ
գրալը անըն պու նէճիպ գարար վէ սէպա-
թընը անլայընճա քէնտի հիսս ի թագտիրինի
պէյան էթմէք իւղրէ անա Սըր իւնվանընը
իտա էյլէմիշ տիր: Օ՝ պու իւնվանը էլտէ
էթմէք իշիւն քէնտի հայաթընը թէհիլքէյէ
գօյմատը, անճագ պէշէրիյէթին պու իլլէթ
հիւղիւնաէն չէքտիյի միւղալալարը թախ-
ֆիֆ էթմէք վէ պու հօլտա ինսանլարա պիր
խըտմէթ իֆա էթմէք իսթէտի: Պու հօլ իլէ
քէնտի հայաթընը տա թէհիլքէյէ գօյտուղու-
նու պիլիյօր իտի, լաքին պու նէճիպ մագսէտ
հանի պէշէրիյէթէ տօղրու մուհապպէթ քէն-
տինի օ թէհարրիյաթը ֆէննիյէսինտէ իլլէրի
տօղրու սէվգ էյլէտի: Միւքհաֆաթ իշիւն տէ-
յիլ մուհապպէթ իշիւն ֆէտաքիարըք էտէլիմ:

Մ Ի Ի Թ Է Ն Է Վ Վ Ի

ՏԷՄԹ ԵԱՓՐԱԳԼԷ ԵՕՆՃԱ

Է.

ՋՈՃՈՒԳԼԱՐ ՎԷ ՄԻՆԵՃՃԻՄ

Դըզըլ տէնիզ սահրլինտէ Ճիտտէ չէհ-
րինտէ իղամէթ էտէն Հաճի Մանսուր նամ
Մըսըրըն թիւճճար՝ մալիք օլտուղու պիհի-
սապ սէրվէթ սէպէպլինտէն, էհալի արա-
սընտա խաթրը սայըլըր պիր զաթ իտի:
Վաղաա քէնտիսի պիր էճնէպի օլտուղու
սէպէպտէն Արապլար քէնտինտէն նէֆրէթ է-
տէրլէր իտի: Վէ պիր գաշ տէֆա ազ զալտը
իտամա հիւքմ օլունույօր իտի իսէ տէ, փա-
շայա պիլլէրճէ լիւրա էէտիւրէքէք կիւճ պէլա
հաղայը գուրթարապիլտի: Հաճի Մանսուրըն
սէրվէթինին հատա ու հիսապը հօգ իտի իսէ
տէ, պիր ճիհէթտէ փէք պախթսըզ իտի:—գիւր-
րիյէթի հօգ իտի: Քէնտի էօլտիւքսէն սօնրա
պու գատար սէրվէթէ քի՞մ սահիպ օլաճագ
իտի: Քէնտիսի տախի արթըզ իսթիյարլանմագ
իւղրէ իտի:

Պու միւլահաղալարլէ միւղթարիպ օլուր
իքէն, պիր կիւն դարըլարընտան Հապէշի խա-
թուն քէնտիննէ պիր օղլան չօճուգ տօղուրտու:
Չօճուղըն տօղուլընտան 8 կիւն սօնրա Ման-
սուր՝ քէնտինին չօղտան պէրու պէքլէտիյի էվ-
լատընը կէօրմէյէ կէլտի: Չօճուգ խուրմա ա-
ղաճը թախթաընտան հափըլմըլ պէշիքտէ
հաթըյօր վէ սըրմալար իլէ իշլէնմիշ ինճէ
թիւլպէնտ ալթընտա ուլույօր իտի: Մանսուր
թիւլպէնտի զալտըրըպ, չօճուղուն սիյան հիւ-
ղիւնիւ կէօրիւնճէ, հէյնճանընտան կէօղլէրի
հալարալը, վէ չօճուղու գուճաղընա ալըպ,
«Աֆէրիւն չօճուգ օ տահա 8 կիւնլիւքսին, լա-
քին հիւսնիւննէ վէ գուլվէթիննէ պաղան սէնի
պիր հըլլըգ զանն էտէր: Սիման իսէ մահի-
թապ կիպի փարլայօր,» տէտի: Վէ վալիտէյէ
տէճնէրէք, «Կէլ պաղալըմ, պունա նէ՞ իսմ
գօյտուն,» տէտի: Հապէշի գատըն ճէվապէն,
«էյէր Ալլահ պիղէ պիր գըզ վէրսէ իտի իս-
մինի պէն գօր իտիմ, լաքին մատէմ քի օղլան
տըր, պու շէրէֆ տանա ախտ տիր: Լաքին
ախգաթ էթ քի չօգ փարլագ պիր իսմ գօյ-
մալասըն, սօնրա օղլանա նաղար տէյէր,» տէտի:
Մանսուր պու խուսուտա տիւշիւնիւքէն,
սօղաղտան պիր սէս իշիթտի. Իրանի պիր
տէրվիշ՝ սիւրմէքտէ իտիյի մէրքէպիննէ տա-

բըլարագ, անա խիթապէն, «Մէլուն օլաւըն, էօմէր: Սէն տէ, հէփ սէնին կիպիլէր տէ մէլուն օլաւընը», տէտի:

Մանսուր «Թէմամ, պէն օղլումա էօմէր թէսմիյէ էտէճէյիմ: Պու իսիմ օնը հէմ քէօթիւ նազարտան, հէմ պիւյիւճիւ թէսմիւրինտէն հըֆղ էտէր», տէտի:

Մանսուր չօճուղու պէչիյէ գոյունճա, տէօնիւպ օտատա՝ գուճաղընտա քէնտինին չօճուղու կիպի քիւչիւք պիր պէպէք թուլթան պիր Պէտէվի դարը կէօրտիւ, Մէրգուլ մէյէ խիթապէն «Հալիմէ» տէտի, վէ Մանսուր, «Կէլտիյիյէ էյի էթտին, դէվճին Եուսուֆուն, կէչէն կիւն պէնիմ քէրպանըմը մուհաֆազա էթմէք հօլունտա հայաթընը ֆէտա էթմիլ օլտուղունը ունուլթմամըյիմ: Պէն էօյլէ նանքէօրլէրտէն տէչիլիմ: Պազ սէնտէն նէօ մէմուլ էտիյօրլիմ: Պէնիմ օղլում պիր շէրիֆ (հազրէթի Մուհամմէտին սիւլալէսինտէն պիր դաթ) օլամազ վէ պաւընա հէչիլ սարլէ սարամամ, ամմա Պէնի Ամիր գապիլէսի արասընտա օ պիր շէրիֆ իմիլ կիպի հէթիչտիթէպիլիլիմ: Օղլումը սէնին խանէնէ կէօթիւր, սէնին օղլուն իլէ պէօյիւտէն: Էօմէրիմ պէնիմ պիլտիլիմտէն ֆատիհ Արապճա էօյրէնսին, վէ սիզին խըսըմլարտան տօսթլարա մալիք օլսուն, քի սօնրա քէնտինի մուհաֆազա էթսինլէր: Պէն տէ սէնին պու խըսմէթինին պէտէլինի վէրիլիմ: Շիմտիտէն սօնրա անլէր պիր պէչիքտէ հաթաճաղար, վէ տօսթլուղլարը պու կիւնտէն պաչալաճագ տըր: Էօմէր՝ սէնին օղլուն, Ապտուլլահ տա՝ պէնիմ օղլում օլաճագ: Ալլահ իքիսինի տէ միւլէստէր էյլէսին:»

«Ալլահ իքիսինի տէ շէրտէն սագլասըն» տէտի գատըն վէ Մանսուրըն թալէպի իւզէրինէ օղլունը էօմէրին պէչիյիյէ գոյտը:

Օ կիւնին ապչամընտա պու իքի չօճուղար հան հանա հաթմըչ ույումագտա, վէ մահիթապըն փէրթէվլէրի օտայը տօլտուրմագտա իքէն, Մանսուր ուսուլ իլէ օտայա կիրտի, վէ պէրապէրինճէ էնլի սագալլը պիր տէրվիլ կէթիլաի Պու՝ օ սէրսէրի տիլէնճիլէրտէն պիրի իտի քի, հըլարղլարտա պաչալարընըն պախթընը արարլար, ամմա քէնտիլէր պիր պախթ պուլամաղլար: Հէր քէս տէ քէնտիլէրի իսթիհա էտէր, ինիէ տէ անլէրէ ինանրպ պախթա պագտըրանլար էքսիք օլմագ: Հալիմէ՝ հիւլիյէթի պէլլիսիզ օլան պու ա-

տէմի չօճուղարըն հանընտա պրագմագ իսթէմէտի իսէ տէ, Մանսուրըն էմրի իւզէրինէ մէրգուլէ օտայը թէրք էթտի: Մանսուր՝ տէրվիլի պէչիյին պաչը ուճունա կէթիլիպ, «Շու օղլումուն թալէինէ պագ», տէտի:

Տէրվիլ օղլանը պիր էյի կէօղտէն կէչիլտիքտէն սօնրա էվին տամընա չըգըպ, ուզուն վագթ հըլարղլարը մուայէնէ էյլէտի: Սօնրա պիր քէօմիւր փարչասը ալըպ, պիր միւրէպպաս չըգտը, վէ անը պիր չօգ գըսըմլարա թագսիմ էտիպ, իչլէրինէ պուրճլարըն ալամէթլէրինի գոյտու, վէ նիւայէթ, «Ուղուրլը տըր: Էյէր Մհրիս վէ Ջհօնի գայտսըզ իսէ տէ, ագալի իւրաիս միւստիտ տիր: Իքի Մահմուճիյէ իլէ անճագ պու գատար խապէր վէրիլիլ», տէտի:

Թիւճճար՝ պու պագըճըն կէրի օտայա կէօթիւրիւպ, անա իքի պէօյիւք Տուպիլն (հարըմչար լիւրալը սիքքէ) կէօսթէրէրէք, անա խիթապէն՝ «Եըլտըղլարտան տահա խապէր ալապիլիլմի՞սին», տէտի:

«Ֆէնին հուտուտու՞մը վար», տէտի տէրվիլ փարայը ալարագ: «Պու չօճուղուն հանկը թէսիւր ալթընտա հաչալաճաղընը սէօյլէյէպիլիլիմ», վէ ճէպինտէն աճայիպ պիր լէվհա վէ թուճտան պիր գալէմ չըգարըպ, վալիտէնին վէ չօճուղուն իսմինի նազտը, վէ հազըլարըն սայըսընը ճէմ էթտիքտէն սօնրա, պէչաչէթլի կէօղլէրլէ Մանսուրա պագըպ, օղլուն Թհրաղի պուրճու ալթընտա տօղմուլ, վէ հաչարսա չօգ զէնկին օլաճագ տըր», տէտի:

«Եսչարտա՞մը», տէտի Մանսուր: «Օ մէլուն լէվհա իւզէրինտէ նէ՞ օգույօրսըն: Օղլումըն հայաթընա թէչիլքէ՞ մի վար», «Էվլէթ», տէտի տէրվիլ, «Բէնտինին էն էյի տօսթու, էն քէօթիւ տիւչմէնի օլաճագ տըր:» «Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսըն», տէյու նիտա էթտի Մըսըրլը, «Իքիսինի պիր պէչիյէ գոյտուղում չու հէտէվի չօճուղա՞ պիր կիւն օղլումուն գաթիլի՞ մի օլաճագ տըր: Պէյլէ օլաճաղընա էմին օլսամ, պու կիւն անը...»

«Սաղըն», տէտի տէրվիլ, «Սէնին չօճուղունըն հայաթը պու չօճուղա մէրպուլ իսէ, պիր վուրուչտա իքիսինի տէ էօլտիւրիլթսին: Չատըր ալթընտա սաքին օլան Պէտէվիլէր, ճիտալէտէ թէմէքքիւն էտէն զէնկին թիւճճարըն տօսթու օլամաղլար: Պունտան մատա գատէրի քիմսէ թէպտիլ էտէմէզ: Մէլէքլէրին ալթուն գալէմլէ հազարղլարընը պիզ թէպտիլ էտէմէյիզ: Եաղըլան հազըլմը տըր:»

Պունուն իւզերինէ միւնէճճիմ պրազըպ կիթմէքատ իքէն, Մանսուր անըն էթէյինտէն թուծար: Տէրվիչ՝ «Տահա նէ՞ իսթէրսին», տէտիյինտէ, թիւճճար ճէվապէն, «Երլաղլարը օգուլան սէնին կիպի պիր ալիմ, տահա զէյատէ շէյլէր քէշֆ էտէպիլիւր: Պիլիրսին քի պաղըլար Ալլահ քէլիմէսինտէ էօյլէ պիր գուվէթ քէշֆ էտէրլէր քի, անըն իլէ էօյլէլէրի տիրիլտիրլէր վէ տիրիլէրի էօլտիրիլէր: Հաթթա Իպլիսի պիլէ քէօլէ կիպի քէնտիլէրէ իթաաթ էթտիրիլէր: Պէօյլէ պիրի էլիմէ կէշտէ», (թիւճճար պիր փարմաղընը կէօթթէրէք) «պիր քէսէ ալթուն վէրիւր իսիմ» տէտի: Տէրվիչ ճէվապէն, «Կիր ֆհաէ տէտիյին, անճագ պիր տէվէ պէհասը տըր: Պէօյլէ պիր մէպլաղ իչին հայաթընը թէշլիքէյէ դոյարագ, Իպլիսի չաղըրաճագ գատար անմապ պուլունուր մը», տէտի: Մըսըրլը իքի փարմաղընը կէօթթէրտի: Լաքին տէրվիչին գայտսըղըղընը կէօթթէք, իւչ փարմաղընը կէօթթէրտի:

Տէրվիչ, «Իւչ քիտէ ալթուն անճագ պիր քեսաֆիր քէօլէսին ֆիյաթը տըր: «Իր միւսլիմանըն ճանընը օ ֆիյաթա սաթուն ալամաղսըն», տէյիպ սըշարը չըգմապտա իքէն, թիւճճար «Կիթմէ, սանա պիշ քիտէ ալթուն վէրիւր», տէտի: Պունուն իւզերինէ տէրվիչ, «Հայտէ քիտէլէրի կէթիւր: Սէնին խաթըրն իչին պունու հափայըմ, վիրա ճանըմ սէնտէն հաղլ էյլէտի», տէտի:

Տէրվիչ փարայը ճէպլինէ էնտիրտի վէ չըրաղը ալըպ պէշիյին էթրաֆընտա իւչ տէֆա տէվը էյլէտի, վէ պիր թագըմ անլաչըմաղ քէլիմէլէր թէքէրիւր էտիպ չըրաղը չօճուղուն պէշիյի էօնինտէ սալլատը: Վէ պու մէրասիմ տէն սօնրա չըրաղը տիվարըն հանընտաշի սանտալիա իւզերինէ գօյուպ քէմէրինտէն պիր գուլթու չըգարտը, վէ գուլթուտան պիր չիմտիք սիյա՝ թօղ ալըպ հանմապտա օլան ֆիթիլին իւզերինէ սաչտը: Պունուն իւզերինէ պիւթիւն էվ թիւթիւն իլէ տօլտու, վէ Մանսուրա էօյլէ կէլտի քի, Աֆրիթին ճէհիմի հիւզիւնիւ վէ փարլագ կէօղլէրինի կէօրիւյօրտը: Իմտի տէրվիչ իլէ թիւճճար հիւզիւ գօյուն հէրէ տիւշտիւլէր:

«Սէօյլէ», տէտի տէրվիչ: «Անճագ իւչ շէյ տիլէյէպիլիրսին, իշթէ Իպլիս պուրտա տըր, իշթէ օ սէնի տինլէյօր, սէօյլէ:» «Իսթէրիմ քի օղլում պիւթիւն էօմրինտէ գէնկին օլսուն»,

տէտի Մանսուր էնկին պիր փէրտէ իլէ: Սայքի էվլին արգասընտան կէլէն աճաիպ պիր սէս «էօյլէ օլսուն», տէտի:

«Թէքրար իսթէրիմ քի օղլում տաիմա սըհէթ իւզրէ օլսուն», տէտի Մանսուր: «էօյլէ օլսուն», տէյու ճէվապ վէրտի սէս: Մանսուր՝ պիրաղ սիւքիւթ տուրտուգտան սօնրա տէրվիչին տէտիյի սէօղ խաթրընա կէլէրէք, քէնտի քէնտինէ, էյէր օղլումուն հայաթը քէնտինին էն էյի տօթթունըն էլինտէ իտէ հիչ տօթթու օլմասն, տէյու տիւշիւնտիւ, վէ «Իսթէրիմ քի, օղլում անճագ ֆհաթի հագընտա տիւշիւնտիւ», տէտի: Ղարիպ սէս՝ հէյպէթլու պիր սէտա իլէ «էօյլէ օլսուն», տէտի: Մըսըրլը էօյլէ պիր տէշէթէ տիւշար օլսու քի նէրէտէ օլտուղունը պիլմէյօրտը: Տէրվիչ էթէյինտէն չէքիպ, «Արթըգ այաղա գալը», տէտի: Օ անտէ չըրաղտան պիր ալէվ փարչասը սըչրամաղլա գանն էտէրսին պիւթիւն էվ ալէվլէր իչինտէ գալտը: Մանսուր գօրգուսունտան սըչրայըպ սըշարը գաչտը:

Տէրվիչ ապասընը վէ չարըղընը կիյիպ տըշարը չըգմապտա իքէն Հալիմէ իչէրի կիրտի, վէ պու աղիզ ատէմին էթէյինի էօփէրէք անա, «էյ տէրվիչ պապա, պէնիմ օղլում պիր էօքսիւզ տիր, պէն տէ ֆապիր պիր դարըյըմ, սանա պիր շէյ վէրէմէմ, ամմա...» «էվվէթ, էվվէթ», տէտի տէրվիչ, «Նէ իսթէտիյինի պիլյօրտըմ, անըն գէնկին օլմասընը իսթէյօրտըն: Պունուն իչին պէն պիր շէյ հափամամ: Օղլուն չու իսթիյար Մանսուր կիպի պիր թիւճճար օլսուն, եախօտ օնը պիր պաշը պօղլաֆ հափ արդատաչլարընը թալան էթսին, եախօտ անը պիր տէրվիչ հափ, հալթագճըլըք էտէրէք հալան սէօյլէսին: Ծիւմլէ ֆըսզ ու ֆիւճիւր, էն պէօյլէքլէրի օլան թամա իլէ պիրլէշինճէ սէրվէթ անտէն հասըլ օլուր: Հայաթըն սըրրը իշթէ պու տըր, խօշճա գալ:»

«Խայր, իսթէտիյիմ պու տէյիլ տիր», տէտի Պէտէվի գարը: Օ՝ փէտէրի կիպի միւսթագիմ օլաճագ տըր վէ իսթէրիմ քի օ՝ պու տիւնհուտա մուլթու օլսուն:»

Տէրվիչ կիւլէրէք, «Միւսթապիմ վէ մուլթու օլմագ, էյ գարը սէնին արատըղըն skorp հափրաղը եօննա տըր: Հաղրէթ ի Ատէմին կիւնիւնտէն պէրու քիմսէ անը կէօրմէմիշ տիր: Օղլուն անը արասըն, վէ օնը պուլուրտա արթըգ պիր շէյէ ինթիյաճը գալմաղ» տէտի: «Տէօրթ

հափրապը հոնձա նե՞ տիր տէյու սիւալ էթտի, վալիտէ իշթիյադլէ:

Պիր տէ տէրվիշ նապէտիտ օլտու: Հալիմէ փէք միւթէէստիր օլարագ, պէշիյին իւղէրինէ էյիլտի, վէ օղլունա պաղարագ, «Ույու, օղլուն, պէնիմ մուհապպէթիմ վէ աշղըմլէ գուվ-վէթլէն: Տէրվիշին աէտիյի թըլըսըմ նե՞ տիր պիլմէյօրըմ, ամմա է՛յ պէնիմ ճիշէրփարէմ, ծնր սէնինլէ պուլաճաղըղ, վէ տէրունիմաէ պիր շէյ պանա՝ Անր պուշաճագըրն, տէյօր: Իպլիս ուսթա տըր, ատէմլէր զաիֆ տիր, ամմա Ալ-լահ հէր շէյէ հաքիմ տիր, վէ 0 միւրաւ էյ-լէտիյինի իճրա էպէր տէտի:

ՍԵՆՆԻ ՄԱԼԻԻՄԱԹԼԱՐ

Մենտաճարն հայարը.—Վիւճիւտին գալպ, տալագ, աղալէթ վէ էմսալի աղաւընն նէսճի հիւճրէվիսինտէն (tissue) պիրինի ալըպ պիր ճամ քիսսէ իլինէ գօր իսէք, կէօրէճէյիղ քի մէզքիւր զարաւ օլան հայաթ չօղ կէշմէզտէն խիթամ պուլուր: Իւշ վէ էն չօղու 15 կիւն սօնրա անըն արթըղ միզտարը թապիլիյէտէպէօ-յիւմէտիյի վէ հաթթա պէօյիւմէքտէն Փարիղ օլտուղը կէօրիւլիր: Տօղ. Ալէքսիս Բէրըլ պու զապիլտէն օլան վիւճիւտ մէնսուճաթընըն հա-յաթընը թէմտիտ էթմէք իլին զայէթլէ շա-յանը զիքը թէճրիպէլէր կափմըլ օլուպ պու նէվ նէսճէրին վիւճիւտտէն սըշարտա 60 կիւն հաթթա 80—85 կիւն հաշայապիլտիյինի պէյան վէ անլէրի տէվամի սուրէթտէ հա-յաթտա սաղլամագ զապիլ իտիլինի իտտիա էթմէքտէ տիր: Միւմաիլէյին թէճրիպէլէրի-նին պիր իքինճի շայանը զիքը ճիհէթի տէ՛ վիւճիւտտէն սըշարտա ուղուն վաղթ հաշա-տըլապիլէն մէզքիւր մէնսուճաթըն, քէնտի թապիլի վաղթէլէրինի իֆա էտէպիլտիլէրինի կէօսթէրմէսի օլմուշ տըր: 0՝ պիր փիլիճ գալ-պինին պիր փարչասընըն 2 աշ վիւճիւտտէն տիշարտա սաղլանտըգտան սօնրա հալա միւն-թաղամէն նէպզան էթտիյինի պիլ Ֆիլի կէօս-թէրէպիլմիշ տիր: Պու մէսէլէտէ պիր իւլիւնճիւ զարիպ նօգթա չու տըր քի, հէրինտէն գալ-տըրըլմըլ օլան պէօյլէ պիր ուղուն, քէնտի քէնտիսինի հէնի մուհիթինէ ույտուրմագտա օլմասը տըր: Պիւթիւն հայաթ ալէմիստէ օլ-տուղու կիպի պուրատա տախի մէվճուտիյէ-թին էն միւնլիք իսսիմի միքթալար տըր: Բէրըլ՝ մէզքիւր թէճրիպէլէրինտէն ինթինիսաճ էտիպ իտտիա էտիյօր քի, պու վասիթա իլէ

ուղվարը պէօյլէճէ ուղուն վաղթ մախտուս կափըլմըլ օլան ճամ քիսսէլէրտէ սաղլայա-րագ անլէրին մախրէճի օլան վիւճիւտին թէէ-սիրինտէն տըշարտա նէ թէպէտաիլաթա մա-րուղ օլտուղլարընը վէ նէ էվսաֆ թէշքիլ էթ-տիլէրինի անլամագ զապիլ օլաճագ տըր:

Հայմանըրն սիւնի.— Էն չօղ հաշայան հայվան տապալըղը տըր: Քիւվլիյէթին հի-սապընա կէօրէ պու հայվան 1,000 սէնէ հա-շար: Ատա պալըղը հայվանլարըն էն չօղ հա-շայանը օլտուղու կիպի էն ճէսիմի տիր տախի: Պէօյիւլիւքճէ պունա սանի օլան Ֆիլ օլուպ, պու տախի վասաթ օլարագ 400 սէնէ հաշար: Իսքէնտէր ի աղիմ՝ Հինտիսթան փատիշահը փօրըսը մաղլուպ էթտիյինտէ, մէրգում փօ-րըսըն օրտուսունտա քէնտիսինէ գարը մու-հարէպէ էթմէքտէ պուլունան պիր Ֆիլի թու-թուպ անը Աճաքս թէսմիյէ էթտի վէ անը կիւնէլէ թախսիա էտիպ իւղէրինէ «Ճուփիթէ-րին օղլու Իսքէնտէր, Աճաքսը կիւնէլէ թախ-սիս էթտի», իպարէսինի հալի պիր մատէնտէն լէվհա գօտու: Պու թարիխտէն 350 սէնէ սօնրա մէզքիւր Ֆիլ հալա հաշայօր իտի: Բէտիլէրին վասաթ սինի 15 սէնէ, սինճապլարընքի (Գալ-լի) 8, ճարտընլարընքի 8, այընընքի 20, գուրաուընքի 20, թիլքինինքի 16 տըր: Արսաւա-լար նիսպէթէն տահա ուղուն հանի 50—60 սէնէ հաշարլար: Աթընքի 20—25 իսէ տէ 30 հաշայանլարը տա կէօրիւմիւշ տիր: Տէվէլէր պաղէն 100 սէնէ հաշարլար: Գարթալլար պա-ղէն վէ գուղղունլար չօղ տէֆա 100, գուշու գուշարը իսէ 300 սէնէ հաշարլար: Պիր թօս-պաղընըն 107 սէնէ հաշատըղը մալիւմ տիր: Պաղը ալիմլէր նապղըն տէրէճէ ի սիւրաթը իլէ ուղուն հաշամագ արասընտա պիր ալագա մէվճուտ օլտուղունու կէօսթէրմէլէ չալըշ-մըլար իսէ տէ, հալա գաթի պիր նէթիճէլէ վասըլ օլամամըլ տըլար: Զիրա պիր արսա-ւըն նապղը տագիգէտէ 40, գուրաուընքի՝ 45, թիլքինինքի՝ 43, այընընքի՝ 33, գարթալլարքի՝ 160 տէֆա աթար: Ֆիլին նապղընը սայմագ միւմքին օլմամըլ տըր: Բէփէնէլինքի սաղի-գէտէ 60 տէֆա աթար: Պու րագամլար իլէ, մէզքիւր հայվանլարըն վասաթ սիննլէրի ա-րասընտա պիր միւնասիպէթ միւշահատէ օլու-նամամըլ տըր:

Բանսէր.— Մ. Ամէրիգատա 35 սիննինտէն հօգարը ճիւմլէ էրքէլէրին հէր 15տէ 1ի վէ գարըլարըն 8տէ պիրի քանսէրտէն էօլէճէք

տիրութիւնը Եւրոպայի ֆէնսի թէպապէթ աճախի պիր սիւրէթի տէ թէրապզը էթմէքտէ տիր: Չի-
չէք ճինս ճինս հիւմմալար, տիֆթէրիա, վե-
րէմ, հէփ պու պիր գաչ սէնէ զարֆընտա ֆէնսի
ի թէպապէթին զապթը ալթընա կէչիրիլիւն
տիր: Աճէպա քանսէրին տախի տէվաթը պու-
լունմը՝ մը տըր: Քրուքս, Ռէօնթիէն, Սան-
ֆէլիա, Պիյրտ, Վասըրմէն կիպի պէօլիւք ա-
լիմէր պու իլլէթին արգասընա տիւնիւնէր,
լաքին պիր չարէ պուլմագտա աճիգ օլմուշլար
տըր: Պու խուսուստա էն իլք մէսէլէ շու օլ-
մուշ տըր, աճէպա քանսէր տախի հայվանի
եա նէպաթի պիր նէվ միքրօօպ նէթիճէսի մի
տիր: Պու թէֆթիւլաթ նէթիճէսի տէ պէօլէ
պիր միքրօպըն մէվճուտ օլմատըղը սնլաշլըմը
տըր: Ագալլի չիմտիյէտէք խուրաշէպլին պէօլէ
պիր ճըրմ քէշֆ էտէմէմիշ տիր: պու սէպէպ-
տէն պու իլլէթի ֆէթի էթմէքլիլին հօրու տա
պուլունմամը տըր: Երնէ տէ պու իլլէթին էօ-
նիւնիւ ալմագ իչիւն պաղը հօլլար պուլմուշ-
լար տըր:

ՊՐՈԽԱՍԱ ԱՄԵՐԻԳԱՆ ՍԱԼԻՊ Ի ԱՆՄԵՐԻ

Պիգ թիւրքիալըլար զանն էտէր իտիք քի ճէ-
միյէթ ի միւնթէրմէ ի մէգքիւրէ հալընը հարպ
մէյտանլարընտա տօլաշլըր, վէ անճագ մուհա-
րէպէտէ մէճըուհ տիւնէնէրէ մուսվէնէթտէ
պուլունուր, հաթթա տէվլէթլէր հալը սիւ-
քիւնէթտէ պուլունուրալարը զէմանտա սա-
լիպ ի անմէր ճէմիյէթի տախի տաղըլըր, ֆա-
ղաթ պէօլէ պուլմատըգ:

Սալիպ ի անմէրի Պրուսաստաքի ֆաալիյէ-
թինտէն հիւքմ էտէն նիչէ տօսթլար, ճէմիյէթ ի
մէգքիւրէնին մութթասըֆ օլտուղու էվսաֆը
վէ իճրա էթտիյի ֆէտաքիարըղը կէօրաիւքճէ,
«Սալիպ իլէ Հիւլալ իքիսի տէ գարտաշ տըրլար
տէմէյէ պաշլաղըլար:» Էվլէթ, վարսըն Ֆէր-
տինանտ Սալիպի՝ Հիւլալա ատու վէ Սալիպի-
յունը իտէ Հիւլալիյունա ճահիտ տէյու իլան
էթմին վէ տիկէր թարաֆտան ճահիտէր տէ
Հիւլալը ալաղը ինթիգամա պէթ տէյու Օսման-
լը օրտուսունուն էօնիւնտէ հիւքսէլտէրէք Սա-
լիպ վէ Սալիպիյուն ալէյիւնտէ ճիհատ իլան
էլլէսինլէր՝ ֆարգ էթմէգ, Օսմանլըլար պիլիլէր
քի հէր իքի թարաֆըն թէարաբիւղիւ, պու իւայր-
խան թէչքիլաթլարը, նէ սալիպ ի անմէրի, նէ
տէ Հիւլալը անմէրի—էֆքեարը ումուսիյէ նա-
զարընտա քիւչիւտէմէղլէր: «Սալիպ ի անմէր»

Պրուսաստա նէ՝ իշ կէօրիւյօր, անճագ պաղը-
լարընը թատառ էտէլիմ:

Պու ճէմիյէթ նամընա իշլէյէն զաթլար,
Պրուսա Ամէրիգան իւնաս մէքթէպի միւտի-
րէսի Միսս ճէլսընըն լիյասէթի ալթընտա 3
Ամէրիգալը 10 հէրլի օլարագ պիր «Հէյէթ ի
ֆաալիյէ» տէն իպարէթ օլուպ, 21/2 ալըղը խըտէ-
մաթը շանլարտան իպարէթ օլմուշ տըր: Շէօլ-
լէքի մէգքիւր միւտաթէթ զարֆընտա Պրուսա-
յա կէօնտէրիլէն փարա 2500 լիւրա օլուպ ան-
լէրէ 5000 լիւրայա գատար սարֆա մէգունիյէթ
վէրիլիւն տիր: Պու հէյէթին մագսէտի, վաթա-
նըմըղըն մարուղ պուլունուրալու շու պուհ-
րանը զէմանտա Բուսէլի գըթասընտան հիճ-
րէթլէ Պրուսայա սէվգ օլունան մուհաճիրիյն ի
խալամիյէյի իսքեան էտիլտիքլէրի մահալտէ
պուլարագ անլէրին ինթիյաճլարընը տէֆ էթ-
մէք օլմուշ տըր: Պունուն իչիւն մուհաճիրիւ-
րին էլլէրինէ պիրէր գարթ վէրէրէք մէքքէղ
իթթիլաղ էլլէտիքլէրի պիր պինայա կէօնտէ-
րիյօրլար:

Պու զայէթ կիւճ պիր իշ տիր, չիւնքի 210
մահալլէտէ 200,000 նուֆուսու պուլունան
գօճա Պրուսայը տօլաշլագ վէ օրատա հէրլէշ-
տիլիլիւն 12,000 է հաղըն իսլամլարը պիղգաթ
կէօրմէք գօլայ օլամագ: Ֆագաթ կէրէք Միս
Ճիւսըն վէ կէրէք Տօգ. Փօսթ իչիւն հիչ պիր
միւնթիլաթ մանի օլամայօր, գիրա Ինճիլ ի շէ-
րիֆին՝ «վէրմէք՝ ալմագտան միւպարէք տիր:»
վէ «Տիւնիւնիլիլիլիլի սէվիլիլիլ» էմր ի ճէլիլի-
նի թաթպըգ էտիյօրլար: Էվլէթ, պու իանէ
վէրաիլլէրի իսլամլար՝ իրիսթիյանլարտան
հագսըղըգ կէօրմիւշ վէ մուգապէլէթէն տէ
հագսըղըգ էտէրէք կէլմիշ օլտուղլարընը մու-
գիր տիրէր:

Պու մուհաճիրինտէն նիչէսի, պինանըն իսթի-
ապընը հիսապա ալմայարագ վէ զալմիտ ի
հըֆղ իւս սըհէյի տիւնիւնիլլէրէք պաղը պինա-
լար իչիւն տօլտուրուլմուշլար իտի: Պունլարըն
թապիլիլլէ պաշգա պինալար իճար էտիպ, ան-
լէրի օրալարա հէրլէշտիրաիլլէր:

Պունլար մէյանընտա զուհուրա կէլէն չիքէ
խաթալըղընըն մէն ի սիրայէթի իչիւն, տէրհալ
պէլէտիլլէ աշը մէմուրունուն նէգարէթի ալթը-
նա 5 նէֆէր աշըճըլար պուլունուրալու հալտէ,
չէհրին 4 միւնթաղապընտա մուհաճիրիյն վէ
հէրլիլի աշըլաթտըրտըլար:

Շէհր պէօլէճէ իտարէ օլունուրքէն միւլ-
հագ քէօլլէրէ սէվգ օլունան մուհաճիր-

լէրի արամագ իւզրէ, ամբլը իքի իշնի չըզար-
տըլար վէ մերգոււմ իշնիլէր 48 զարիլէտէ 1200
նուֆուսուն ինթիլյաճ տէֆթէրինի թանգըմ էյ-
լէտիլէր: Շէհրտէ պիր օփիս վէ պիր էճգախա-
նէ քիւչատ էտէրէք խասթալարը հէր կիւն
մուպէնէյէ վէ ուֆագ ամէլիյաթ իճրառնա
վէ թէտավիյէ պաշլատըլար: շէյլէքի եէվմիյէ
30—40 խասթա մուպէնէ օլմագտա օլուպ
չիմտիյէտէք 1500 քիւսիւր ընէթա վէրիւմի
տիր:

Թէվզի էյլէտիլէրի էշիանըն նէվի՝ եաթագ,
հօրղան, ֆանէլա, պաթանիյէ, էլպիսէլիք, չա-
մաշուրուգ, ֆէրաճէլիք, հասըր, մանկալ,
սիւփիւրկէ, գունտուրա, չօրապ, փապուճ, իյ-
նէ, իվիլիք, ֆէս վէ եէվմիյէ չայ եա չօրպա
(պիր տէֆա) վէ հաֆթատա 7—8 եիւզ նու-
ֆուսա քիֆայէթ էտէճէք քէօմիւրտէն իպա-
րէթ տիր:

Իմաի նէթիճէ էտէլիմ: Շիմաիլէ գատար
Պրուսատա 8,415, քէյլէրտէ 1,200, ճէման 9,615
նուֆուս կէօրիւմիւզ վէ պուշլարա 46 լիւրա
իճարխանէ 10 լիւրա մարանկօզ վէ մուգավա
ճամլարա, 75 լր: մուպէճաթա, 10 լր: աշլյա,
պիր մըզտար տա իւճրէթլի միւսթախտիմէյնէ
վէ քիւսիւրը իսէ սըրֆ մուհաճիւրիյն իշիւն պա-
լատէ զիքր օլունան էշեայա սարֆիյաթ օլմուշ
վէ հալա օլմագտա տըր:

Շուրասընը զիքր էթմէքսիզ կէնէմէմ, Տօգ.
ֆօսթ հօրուլմագ պիլմէզ, ֆէտաքիար զաթ,
կէրէք սէնաաթընտաքի մէհարէթի, կէրէք
մութթասըք օլտուզու սիյրէթիլէ վէ խու-
սուա էմնա ի մուպէնէտէքի թավր ու հա-
րաքէթի վէ իւզմէթ ի ըուհանիյէլէրտէ վազ
վէ իշթիրաքըլէ հազիգաթէն պիր իրիսթի-
յան, ճիտտէն պիր թապիպ օլտուզունու իս-
պաթ էյլէյէրէք, Հիլալիյունա՝ Սալիպիյունըն
նէ եափմագ վաճիպ իտիլիւի վէ Օսմանլը-
լարա՝ Ամէրիգան Սալիպ ի Ահմէրիյին եալընըզ
պէյլէ գէմանլարա տէյիլ, հէր վազթտա
մուպէնէթէ չիթապ էթմէլէրինի պիր վա-
զիֆէ, պիր իմթիյազը ճէլիլէ օլտուզունու
պիլ ֆիլի իգհար էյլէտի: Կէրչի քէնտիսի ապ
իշինէ (Գոնուտաքի խասթախանէ) ալտէթ
էթտի իսէ տէ, գալպի վէ նէճիպ հիսթիյաթը
Պրուսատա իտիլիւի պիլիւրիզ: Բապպ պէրա-
պէրինճէ օլտուն:

ՄԻՀՐԱՆ Խ. ՄԻԹԱՐԱՆԱՆ

ԱՅՆԹԱՊ ՓՐՈԹԷՍԹԱՆ ԼՅԹԱՄԽԱՆԻՍԻ

Այնթապ Փրօթէսթան օղլանլար էյթամխա-
նէսինէ, 1912 սէնէտի զարֆընտա հէտիյէլէր
Լօլլամըզ վէ իշթիրագ կէօսթէրմիշ օլան ճիւմլէ
քիլիսալարա վէ տօսթլարա, խուսուսա ճիտտի
մուպէնէթտէ պուլունմուշ օլան իսթանպօլտա
Թէլֆէհան պիրատէրլէրէ, վէ Գահիրէտէ Չա-
զըճըհան, իշիանհան, Կիւզէլիմհան վէ ըէ-
ֆիզլէրի էֆէնտիլէրէ, վէ Ամէրիգատա Մաաա-
չուսէցտէ Օպընտէյլտէ Սարգիս էֆ. Պիւլ-
պիւլէնան խուսուսի մէմնունիյէթ պէյան էյ-
լէրիզ: (*)

Շէհրիմիզտէ պու սէնէ հիւքմէքիմա օլան
քէսատըլզ վէ փարասըզլըզ հիւզլինտէն՝ սէնէ-
վի ճարի օլան մասրաֆըմըզը զափաթմագ ի-
շիւն միւշքիւլաթըմըզտա պիզէ մուպէնէթտէ
պուլունմագ խուսուստա Այնթապ Ինճիլի Բի-
լիսալարըն Ամէրիգատա պուլունման էյլատլա-
րընա միւրաճաաթ օլունմուշ իսէտէ, պու թա-
րիսէ տէյին մաէթթէսիւֆ ճէվապլար ալընա-
մամը տըր: Լաքին իւմիտ էյլէրիզ քի մէք-
թուպարըմըզը ալմը օլան տօսթլար իւք
ֆուրսաթ իլէ էյթամխանէմիզի սէխալէթլէ
տէրխաթր էտէճէքլէր վէ իթթիհատըմըզտաքի
քիլիսալար վէ ճիւմլէ տօսթլարըմըզ պու սէնէ
Չատիկ Կիրակիսինտէ տահա զիյատէ ճէօմէրտ
հէտիյէլէրլէ եէթիմլէրիմիզի մէսրուր էտէ-
ճէքլէր տիր:

Այնթապ Փրօթէսթան Օղլանլար էյթամխանէսի
ուիւրվէթի իտարէ հէյէթի Թարաֆընտտն
Քեսաբիպ

ՏՕԲԹ. ԵԱԳՈՒՊ Գ. ՔԵԼԼԵՆԱՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՄԷԲԹԷՊԻՆԷ ՏԱԻՐ

ՊԱԶԸ ՍԻԻԱԼԼԱՐ

Քէսապ քիլիսէսի չօպանը վէր. Տիգրան
Գունտագճեան՝ Թիւրքիատա պուլունման Ինճի-
լի քիլիսէլէրին Կիրակի մէքթէպ նազըրլարըն-
տան աթի իւզ զիքր սիւալարա ճէվապլար վէ-
րիմէսինի թալէպ էտէր: Միւմաիլէյիլն էտէ-
սի, «Անթաքիա թարրիզիլէ Քէսապ» տըր:

Ա. Կիրակի մէքթէպի.—

(1) Քիլիսանըզտա դա՞շ Կիրակի Մէքթէպի
վար, (2) Պէյիւքլէրէ աիտ օլանլար դա՞շ տա-
նէ տիր, (3) Սիւպեանա աիտ օլանլար դա՞շ
տանէ տիր, (4) Սընֆլար դա՞շ տըր. վասաթ
սայը նէ՞ տիր, (5) Կիրակի Մէքթէպինի վազ

(*) Պու իսմէկէր գափագաւ նէշը օլունույօր:

իլէ օլան գրոյմէթ նիսպէթի նէ՝ տիր . էքսթօք մի , միւսավի՞ մի , ֆազլա՞ մը , (6) Կիրակի Մէքթէպինէ տաիր ճէմաթըն հիսսիյաթը նէ՝ տիր , (7) Լուսաուրչական քիլիսասընտա Կիրակի Մէքթէպի վա՞ր մը տըր :

Բ . Կիրակի մեքթէպի նազըրը .—

(1) Կիրակի Մէքթէպինիզին նազըրը վա՞ր մը . հէրլի՞ մի՞ էճնէպի՞ մի , (2) Եօզ իսէ , պիր քիմսէնին թալինի միւմքին տէյի՞ մի , (3) Պու պապտէ պիր թէրթիպ էթմէք իսթէ՞ր մի սի-նիզ , (4) էյէր չօպան պու իշի տէրէօհտէ էթ-միշ իսէ , նէ՞ կիպի խուսուսի պիր թէրթիպի վար տըր : Խօճալարա ալըրճա տէրս վէրի՞ր մի : Խօճալար օլ տէրսէ կիտէրլէ՞ր մի : Խօճալար քէնտիլէր ալըրճա մէչգ էտէրլէ՞ր մի :

Գ . Կիրակի մեքթէպի տէրս քիթապը , ինթիյաճընըզը

գափատը՞յօր մը , (2) Տէյիլ իսէ , սիզլին պաչգա պիր թէրթիպինիզ վա՞ր մը , (3) Հալըմըզա մուվաֆըզ պիր տէրս քիթապընըն նէյրի միւմ-քի՞ն մի տիր :

Դ . Կիրակի մեքթէպի ուսուչարը .—

(1) Շիմտիյէ գատար արանըզտա ճարի օ-լան ուսուլարտան մէմուռն մը սընըզ , մու-ճիպի մէնֆաաթ օլուլօր մը . (2) Նէսլ ի հա-ղըր Բ . Մուգատտէսէ քեաֆի տէրէճէ վազը՞ֆ մը տըր , (3) Զահիր օլան չու ճէհլին էսասի սէպէպի նէտէ՞ն տիր , (4) Ասըր հաղըրըն նու-րոնտա իսլան էաիլմիշ վէ (Religious pedagogy) տինի ուսուլը թալիմ էսասլարընպ կէօրէ թէրթիպ էաիլմիշ պիր Կիրակի Մէքթէպի թանգըմընա լուզում հիսս էտէ՞րմիսինիզ , (5) Շիմտիյէ տէք պու պապտէ պէր չէյ հափմը՞ մըսընըզ , վէ հափմըլ իսէնիզ նէ՞ նէթիճէ կէօրիւմիւշ տիր :

Ե . Կիրակի մեքթէպի պիւնասը վէ հէսիւսըր .—

(1) Կիրակի Մէքթէպինէ մախսուս պիր պի-նանըզ վա՞ր մը տըր , (2) Օլ պապտէ պիր խուսուսի թէրթիպինիզ վա՞ր մը տըր , (3) Սիւպ-հանա աիտ սիյան թալիմա թասլիլ . թէզի-նաթ , քիւթիւպիսանէ վէ սաիրէնիզ վա՞ր մը տըր , (4) Սիւպհանը նէ՞ հօլար իլէ Կիրակի Մէքթէպինէ ճէլպ էտէրթինիզ :

Զ . Թիւրքիսուս Կիրակի մեքթէպի շիւրֆէթի վէ ունուսի պիր նազըր .—

(1) Թիւրքիսուս միւգթէտիր պիր դաչ նա-ղըր (օլտուն էճնէպի , օլտուն հէրլի) իտարէսի թահթընտա , պիր Կիրակի Մէքթէպի Շիրքէ-թինին թէլքիլինին վազթը կէլմիշ տիր տէյու

զանն էտէ՞րմիսինիզ , (2) Պու պապտէ ամէլի հօլ-լար թավսիյէ էտէպիլի՞րմիսինիզ , (3) Պէօյլէսի պիր շիրքէթէ տախիլ օլուպ , անըն իմթիյազ վէ ֆարզլարընա հիսսէտար օլմազ իսթէ՞րմի-սինիզ , (4) Բիլիսալար իթթիհատը հանընտա պիր տէ Կիրակի Մէքթէպի իթթիհատը օլսա , օլ մագոէտ ի ճէլլէ սիզլին Կիրակի մէքթէպ-լէրինիզ սէնէվի նէ՞ գատար հարտըմ էտէպի-լիրլէր :

Է . Պէյն էլ միլի Կիրակի մեքթէպինէ ուսպր հսիլնէֆ .—

(1) Թիւրքիսուս օլան Կիրակի Մէքթէպի-րինի պիր իթթիհատա կէթիլիպ , անը տախի Պէյն էլ Միլլէ Կիրակի Մէքթէպինէ րապթ է-տէրէք , անլէրին հէր ճինս մուսվէնէթ , տէ-լալէթ վէ միւչարէքէթինէ մալիք օլմազ մէսէ-լէսինէ տաիր նէ՞ տէրսինիզ , (2) Վազթ դայ էթմէյէրէք պու մէսէլէնին թաղիպինի նա՞սըլ իճրա էտէպիլիլիրիզ :

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ՏԱԽԼԻ

Ղայէթ գանը պիր հաֆթա տահա միւրուր էյլէտի : Փլէվա վէ Փօրթ Արթիւրտէն սօնրա թարիխտէ օ նէվտէն էն մուհիմմ վազըա էտիր-նէյին տիւշմէսի օլմուշ տըր : Շիւքրի փաչա վէ գահրամանլարը Սէլանիք , Գըրդ քիլիսէ վէ Լիւլէ Պուրկապտա Օսմանլը օրտուունա սիւրիւլէն լէքէյի պիհազգին թէմիլլէտիլէր : Պուլզարլար վէ Սըրպլար տախի էքսիք չէճաթ կէօսթէր-մէտիլէր , գիրա էտիրնէ , Փարիզ , Փլէվա հա Փօրթ Արթուր կիպի աճըգտան , հէմէքսիզ-լիքտէն , հա ճէպիսանէ Փըգտանընտան տիւշ-մէյիպ , անճագ հիւճիւմ իլէ պտըմ պէ ատըմ սիւնկիւ վէ հարպ իլէ ալընմըլ տըր : Գրալ Ֆէրտինանտ հէր նէ գատար տա էտիրնէնին պէօյլէ գանը պիր թարգտա ալընմասընա մու-խալէֆէթ էյլէմիշ իսէ տէ , Պուլզար ասքէրի Փըրգասը Մանասթըր վէ Եանհա վազըալա-րընտան սօնրա Պուլզարիանըն էտիրնէտէ պէօյլէ պիր ֆիւթուսթ էյլէմէմէսի՞ Պալզան-լարտա միւսթագպէլ մէվգի վէ թէէտիրնէ խալէլ կէթիլիլէնի խտիա էտիպ միւչարիլէյնէ հիւճիւմ գարարընը վէրտիրմիշ տիրլէր : Պու հօլ իլէ էտիրնէ մէսէլէսինի սուլի շէրայիլինտէն չըզարրպ՝ պէտէլինէ պաչգա թավիզաթ թալէպ էյլէմէք տախի Պուլզարլարըն մագսէտի տա-

խելինտէ տիր: Սըրպլարըն մուհասէրէ թօփ-
լարը էտիրնէնին պախթընա թէէսիր էյլէմիշ
տիր: Մարտ 24տէ ումուսի հիւճիւմ էմրի
վէրիլիպ էօյլէ սօնու հէր թարաֆտան տէհ-
չէթլի պօմպարտըման պաշլամըշ տըր: Շարք
թարաֆտաքի իսթիհքեամլարա Պուլղար փի-
յատէսի՝ Սըրպ թունա ֆըրգասը թօփճու-
լարընըն աթէշի ալթընտա մուհաֆազա օլու-
նարադ հիւճիւմ էյլէմիշէր վէ թապիալարը
սիւքիւթ էթտիրմիշէր: Սալի վէ Չարչէնպիհ
կիւնլէրի հէր թարաֆտան չիտաէթլի հիւճիւմ-
լէր վուգու պուլուպ զայէթ գանլը միւսա-
տէմէլէրտէն սօնրա, տիւլմէն 300 մէթրօ մէ-
սաֆէյէ գատար հազլաշմըշ տըր: Սըրպլար ձէ-
նուպտա փափազ թէփէ վէ ձէնուպի դարպտա
Ֆօզաթ պայըրը իսթիհքեամլարընը, Պուլղար-
լար իսէ չէմալ վէ զարպ թարաֆ իսթիհ-
քեամլարընը գապթ էյլէմիշէր, վէ ազշամա
սօդրու չարք թարաֆտաքի Այվազ թէփէ,
Այճը օղլու, Բէսթմանէլիք, Գուրու Չէշմէ,
Եըլաըզ, Տիփի օղլու թապիյալարընը տախի
գապթ էտիպ՝ հէման քէնտիլէրի օլ իսթիհ-
քեամլարա կիրէրէք թօփլարը գուլլանմազա
պաշլամըշար տըր: Շիւքրի փաշա էտիրնէնին
տէմիր գափուլարընըն ֆէթհ օլունտուղունու
կէօրիւնձէ թէքմիլ տէփօլարը, գըշլալարը,
ձէպիսանէլէրի պէրհաւա էթմէյէ պաշլամըշ վէ
չէնրին միւթէատտիս թարաֆլարընտան ալէվ-
լէր հիւքսէլիւ իքէն էհալի ըիւզկիարլարտան
սիւրիւքլէնէն հափրազլար կիպի օրա պուրա
զաշլչմազտա օլմուշլար: Իլք աէֆա 20ինձի Սըրպ
ֆըրգասը վէ սօնրա Պուլղար սիւվարիսի չէհրէ
տուխուլ էյլէմիշէր, լաքին չէնրին տըշ սօ-
գազլարընտա էհալի հօդ իմիշ, հէր քէս էլան
Օսմանլը օրտուսու էլինտէ պուլունան իսթիհ-
քեամլար ալթընտա սիփէր օլմուշլար իտի:
Պիրազտան էհալի քէօշքլէրտէն չըդմազա պաշ-
լամըշ տըր: Շիւքրի փաշա էլան դարպի վէ
չէմալի իսթիհքեամլարտան մուգալէմէթ էյլէ-
մէքտէ օլմուշ իսէ տէ պիրազտան պունլարլըն
տա Պուլղար վէ Սըրպ ասաքիւրի թարաֆընտան
սիւնկիւ հիւճիւմիւ իլէ գապթ օլունտուղունու
կէօրիւնձէ արթըզ թէսլիմ օլմազա գարար
վէրմիշ վէ Սըրպ ձէնէրալը Սթէֆանօվիէ
խապէր հօլլամըշ իսէ տէ՝ մուսաիլէյի քէնտի-
սինին գօմանտան օլմազլալ Իվանօֆա միւրա-
ձէաթ էթմէք լազըմ իսիյիսի պէյան էյլէմիշ,
վէ Չարչէնպիհ էօյլէ սօնու սաաթ 3տէ Շիւքրի
փաշա թէսլիմ օլմուշ տըր: Պու թարիֆի հա-

զան Տհյի Թեղեկրաֆ մուխպիրինին պէյանընա
կէօրէ 8 փաշա վէ 38,000 ասքէր էսիր տիւշ-
միւշ տիրէր: Սօֆիատան կէլէն խապէրէ կէօրէ
էսիրէրին իչինտէ 68 Ալման վէ 18 Բուսանիալը
գապթիւլէր վար իմիշ: Պու խապէր, Սօֆիատա
այընըր ալընմազ տիւքքեանլար գափանմըշ վէ
էհալի էլլէրինտէ պայրադ սօղազլարա գօշ-
մուշլար: 21 փարէ թօփ աթըրլալ ուլու-
քիլիսէտէ ային ի բուհանի իճրա օլունմուշ,
քիլիսէլէրին չանլարը վուրմազտա օլմուշ վէ
Սօֆիա հիւքիւմէթի տէրհալ 100 պին ֆրանք
թախսիս էտիպ էտիրնէ էհալիսինէ պիւա թէֆ-
րիգ ի աին ու մէզէպ թուզ, չէքէր, ուն վէ
սաիրէ տաղըթտըրմըշ տըր: Էլէքթրիլիքի
թէլլէրին թէհլիքէսինտէն գուրթուլմազ ի-
չին էօնլէրինտէն պինլէրձէ սըղըր վէ մանտա
սիւրմիւշլէր վէ պիր թազըմ տէմիր զըրհլար
կիլինմիշ ասքէրլէր իլէրի կիտիպ թէլլէրի
քէմիւշլէր վէ 40—50 այազ հիւքսէլիքաէ
գայատան օլմուշլար իսթիհքեամլարա սիւնկիւ
իլէ հիւճիւմ էյլէմիշէր: Պուլղարլարըն թէլլէֆա-
թը 10,000 գատար օլտուղու զանն օլունուլօր:
Շիւքրի փաշա վէ էրքեանը պիր թրէյն ի
մախսուս իլէ Սօֆիայա կէօթիւրիւմիւշ վէ
գրալ Ֆէրտինանտա գըլըճընը թէսլիմ էյլէ-
միշ իսէ տէ, գրալ անը ալմազլալ քէնտինէ
խառէ էյլէմիշ տիր: Էտիրնէնին տիւշմէսի իւ-
զէրինէ գրալ Ֆէրտինանտ վէլի ի ահա փրէնս
Պօրիս վէ Բիւրի վէ վիւքէլասը Էտիրնէյէ ա-
զիմէթ էյլէմիշ տիրէր: Չէնէրալ Սալօֆ, ի-
վանօֆ վէ Փէթրօ տախի օրայա կիթմիշ տիր-
լէր: Օսմանլըլար Արտա ըրմաղը իւզէրինտէքի
տէմիր քէօփրիւյիւ վէ տէմիր հօլու խարապ
էյլէմէյէ չըզըշմըշլար իսէ տէ գըսմէն մուվաֆ-
ֆազ օլմուշլար տըր: Տիւլմէն էլինէ տիւշմէ-
սին տէյու թէլլալ թէլլէրաֆ մէրքէզի վէ
էլէքթրիլիք զիյառը ալէթլէրի խարապ էտիրմիշ
վէ ձիւմլէ աթլար վէ հայվանաթ էօլտիւրիւմիւշ
տիր: Սըրպլարըն գայաթը 900 մազթուլ վէ
3,000 մէճրուհ իմիշ: Էտիրնէնին սուգուլթը խա-
պէրի Փէթրսպուրկտա Տիւմա մէճլիսինտէ ազիմ
ալզըշլար իլէ գապուլ օլունմուշ վէ օ էսնատէ
Տանէֆ վէ Պուլղար սէֆիրի իչէրի կիրտիքլէ-
րինտէ Տիւմա ազալարը հուրրա վէ ալզըշլար
իլէ ծնլարը գապուլ էտիպ օլմուշլարընա ալ-
մըշլար վէ հէր թարաֆը կէզտիրմիւշլէր, այնի
զէմանտա Բուս վէ Պուլղար միլլի մազամլարը
թէրէննիւմ էտիրմիշ տիր: Տիւմա ըէսի
պունլարը թազպիլ էտիպ պիր չօգ նութզլար

իրատ օլունմուշ վէրունպան ազալար չէհիտ-
լէրին ըստ հիւն թէշէքքիւր տուա-
լարը արդ էյլէմիշէր տիր։ Այնի կիւն-
տէ Չաթալճա էօնիւնտէքի Պուլղար օր-
տուտունա տախի հիւճիւմ էմրի վէրլիւիշ
օլուպ, պու ճիհէթտէ տախի զայէթ զանլը
մուհարէպէլէր վուգու պուլտու վէ Փաղար
էրթէսի, Սալի վէ Չարչէնպի հիւնլէրի տէվամ
էյլէմիշ տիր։ Օսմանլը ասքէրի Մարմարատա
տօնանմանըն մուսվէնէթի իլէ չէտիտ մուգա-
վէմէթտէ պուլունմուշ վէ Արնավուտ քէօյլ-
Չաթալճա, Կէօսճէլի, Ագ Ալան, Գալփա քէօյ,
Սըվազ քէօյտէն Օրմանլըյա տօղրու իլէրլէյէն
Պուլղար թապուրլարընա չօգ թէլէթաթ վէրմիշ
տիրլէր։ Օսմանլը ասքէրլէրի Չաթալճա իս-
թիհքիւնլարընտա ախզը մէվգի էսիպ տիւշ-
մէնի փիւսիլլըթմիշ տիրլէր։ Թօփ աշտալարը
իսթանպուլտա իշիտիլմէքտէ օլուպ Պէօյլըք
Չէքմէճէ թէփէլէրինտէ Պուլղարլար, Օսմանլը
թօփլարը թարաֆընտան չէտիտ մուգավէմէթի
հէտէթ օլմուշ արրլար։ Պուլղարլար Չաթալճա
էօնիւնտէ էվվէլքի մէվգիլէրինի թէքրար ին-
րադ էյլէմիշէր։ Նայէ Ֆույլէ փրհսէ, Պուլղար-
լարըն Տէրգօս կէօյլէնիւ կէչիպ իլէրլէմէքտէ
օլտուղունու հաղըյօր իսէ տէ պու վէ Պէօյլըք
Չէքմէճէ թարաֆընտա Օսմանլը օրտուտու-
նուն մաղլուպ օլտուղու չայիալարը թէքրիպ
օլունույօր։ Քիւրտ ալալարը Պէօյլըք Չէքմէճէ
թարաֆընտա Պուլղարլարը քէնտի մէվգիլէրին-
տէն փիւսիլլըթմիշ տիրլէր։ Պուլղարլար կէրի
չէքիլիւր իքէն պիր չօգ հէր ալթը լաղըմլար
փաթլաթմըլար իսէ տէ, Օսմանլը օրտուտու-
նուն գուվլէյի մասալիյէ վէ մանէվլիյէսի եւլը-
սէք տիր։ Պուլղարլար էտիրնէտէ իսթիմալ
օլունան պէօյլըք Սըրպ թօփլարընը վազօնլա-
րա հիւքլէտիպ, Չաթալճայա կէթիւրմէքտէ ի-
միշէր իսէ տէ, հէթէր գատար վազօն պու-
լունմաղընտան ամէլիաթ կէճիքմէքտէ իմիշ,
Իգսալըն պէյանընա կէօրէ Բուս սէֆիրի զայրի
ըէսի օլարագ Պուլղարլարըն թալէպի Միտիա
Սարօս խաթթը օլաճաղընը Մատրագամ փաշայա
պէյան էյլէմիշ տիր։ Էվրօփա զաղէթալարընտան
Թան վէ Մաքհն կիպի նիշէլէրի Պուլղարլարըն
թաղմիւնաթ թալէպի հագղը օլտուղունը իա-
տիա էտիյօրլար։ Պուլղարիա պու իսարապ օլ-
մուշ հէրլէրի իմար էտիպ քէնտի պիւսճէսիւնի
սըրասընա գօյմագ իչիւն չօգ փարայա միւհ-
թաճ օլտուղունու տէրմիյան էտիյօրլար։—Էն-
ճամ Մարտ 31տէ, տիւվէլ ի մուաղլամա սուլի-

չէրաթիթինի Պապը Ալիյէ թագտիմ էյլէմիշէր
տիր։ Մէքքիւր չէրաթիթ աթի իւզ զիքր տիր։
1. Օսմանլը հիւքիւմէթինին էվրօփա հուտու-
տը էնօս—Միտիա խաթթը միւսթագիմի օլա-
ճագ, պու խաթթըն զարպընտա պուլունան
թէքմիլ արաղի միւթթէհիտլէրէ թէքք օլու-
նաճագ. Արնավուտուգ հուտուտը վէ իտարէ-
սի մէսէլէսի տիւվէլ ի մուաղլամա թարաֆըն-
տան թային օլունաճագ, 2. Ստալար մէսէլէսի
տախի տէվլէթլէրէ թէքք օլունաճագ, 3.
Թիւրքիա կիրիստէն քիւմիլէն քէֆի ետ-
էտէճէք, 4. Տիւվէլ ի մուաղլամա թաղմիւնաթ
մէսէլէսին լէհինտէ օլտուղունու պէյան էտէ-
մէղլէր, անճագ գապուլ էտէրլէր քի մուհարիպ-
լէր փարիզտէ թէքիլ օլունա ագ պէյն էլ միլէլ
մէճլիտէ իշիթրաք էթմիլլէր վէ Տիւյունը Ու-
մումիյէ վէ իշղալ օլունան մահալլէրին մալիյէ
մէսէլէլէրինտէ միւթթէհիտլէրին հուգուգընըն
մուհաֆազաղը իչիւն տիւշիւնիւլէճէք տիր,
5. Պու էստալար գապուլ օլունտուգտա հարպա
խիթամ վէրլէճէք տիր։

Միւրթիւնիլի.— Սիւրիատա Մուլթարիյէթէ
տօղրու օլան հարաքէթ էվրօփա զաղէթալարը-
նըն հաղաղընա կէօրէ էհէմմիյէթ քէսպ էթմէք-
տէ տիր։ Էհալի թարաֆընտան ինթիխապ օ-
լունմուշ պիր հէյէթ պիր փրօփէ հագըրլամը
տըր քի հիւքիւմէթին.քիւտէն ֆարղը տըր,
Հիւքիւմէթին խաթէքսիլլիյինի կէօրէքք պիր
չօգ մէմուրլար իսթիֆա էյլէմիշէր վէ պիր նէվ
թաթիլ ի էշղալ էյլէմիշէր։ Չըրաաթ թիճարէթ
օտաղը, էմլաքըն թագտիր ի զըյմէթ գօմօսի-
նը վէ մէճլիսի իտարէ ազալարընտան պա-
ղըլարը իսթիֆա էյլէմիշէր։ Պէլէտիյէ ինթի-
խապընա 4,500 քիչի իշիթրաք էտէճէք իքէն
անճագ 100 քիչի կէլմիշ վէ ինթիխապ օլանլար
տախի գապուլտան իսթիւնա էյլէմիշէր։ Մաթ-
պուաթ տախի գաթի վէ սապիթ աղըմ-
լար ալմագտա տըր։ Պու թէշէպիւսին
րէիսլէրինտէն օլան սապըգ Շամ մէպուսը
Շիւքրի Ասէլի պէյի գաղանձագ իւզրէ անա
լաթագիա միւթէսարըրփըղը թէքլիֆ օլուն-
մուշ իսէ տէ, միւմաիլէյն ըէտա էյլէյիպ չու-
ճէվապը վէրմիշ. «Պիզ Արապլար, մէնֆաաթ
թէլէմին էտէն մէմուրիյէթլէր իսթէմէյօրուգ,
իլլա էվրօփանըն քէֆալէթի թահթընտա ճիտ-
տի իսլահաթ։» Պու սէօղլէր Ֆրաթ նէհրինտէն
Գըղըլ տէնիզ զըյըլարընա գատար ճիւմէ Սիւ-
րիալըլար թարաֆընտան թէքրար օլունույօր։
— Ապտուլլահ Ճէվտէթ պէյին նէշը էյլէտիլի

Ինքսինաս դադէթաւը, «Սօփրալըդա գարշը մու-
հարեպե», սերնամէսի իւէ պիր պէնա նէշը էթ-
տիյի իչիւն թաթիլ օլունուպ միւտիրի հագ-
զընտա տախի թագրիպաթը զանունիյէ իճրա
օլունմագտա տըր: — Սեւանիք Իսլամարը
հիճրէթ էթմէք նիյէթինտէ իմիչէր:

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի

Ամերիգա. — Մ. Ամերիգա օրթա էյալէթ-
լէրինտէն Ինտիանա վէ Օհայօտա պէօյիւք պիր
գասըրդա վէ սէյլապ վէ անլէր իւէ պերապէր
տէնչէթի հանկըն վուգու պուլարագ պէօյիւք
զիյանը մուճիպ օլմուչ տըր: Միւտհիչ պիր սիւ-
րաթլէ էսէն գասըրդա գասապալարը վէ շէհր-
լէրի խարապ էթմիչ վէ շէհրլէրին սօգաղարը-
նը սէյլ պասարագ նիչէ պինալարը կէօթիւրմիւչ
տիր: Խուսուսա Տէյթըն, Օմահա վէ անլէրէ
հագըն շէհրլէրտէ խասարաթը քիւլլիյէ վուգու
պուլմուչ տըր: Սօն խապէրլէրէ կէօրէ ճան գայա-
թը 4,000 է կէթիչմիչ իսէ տէ, տէվամ էտէն
գասըրդատան 10,000 նուֆուսուն թէլէթ օլա-
ճաղընտան գօրգուլույօր: Սալթ Տէյթընտա
2,500 ճան թէլէթ օլմուչ տըր: 500,000 էհալի
խանէսիզ գալմըչ օլուպ, հէր թարաֆտան ան-
լէրէ իանէ կէթիչտիրիլմէքտէ իսէ տէ, փէրի-
չանիյէթին տէնչէթինի թարիֆ էթմէք իմքեան-
սըզ օլույօր: Շէհրլէրին էլէքթրիք մէնպա-
լարը խարապ օլտուղունտան պիւթիւն կէճէ
զուլմէթտէ գալմըչար, պազը կէրլէրտէ սէյլ
10—15—20 այազ կիւքսէլմիչ տիր: Մօրիան,
Գարնիկի վէ տիկէր պիր միլիօնէր 2,000 էր
ինկ. լիրա, պաչգալար 1,000 էր լիրա իանէ
էյլէմիչէր տիր: Պու ֆէլաքէթ Սանժորանսիսկօ
զէլզէլէսինտէն պէօյիւք պիր ուգուպէթ ատտ
օլունմագտա տըր:

Ինկիլթերրանըն էն պէօյիւք
ճէնէրալարընտան օլան պաչ գօմանտան Լօրտ
Ուօլսլի Մարտ 25 տէ սէքսէն սիննինտէ օլա-
րագ վէֆաթ էյլէմիչ տիր: Միւթէվէֆա ի միւ-
չարիլէյի պիր չօգ մուհարէպէլէրտէ, էզ ճիւմէ
1854 տէ Գըրըմ մուհարէպէսինտէ, 1857 տէ
Հինտիսթան իսեանընը պաստըրմազ իչինտէ,
Աչանթի մուհարէպէսինտէ հազըր պուլունմուչ
վէ իքէ քէրրէ գուրչուն կէթիչ իսէ տէ կարա-
սը միւլիւք հալ քէսպ էթմէմիչ տիր: Քէզա-
լիք 1882 տէ Արապի փաշանըն իսեանընը թէս-
քին իչիւն կէօնտէրիլէն օրտուռուն գօման-
տանլըղընա թահին օլունարագ թէլէլ քէպը
մուհարէպէսինտէ մուվաֆֆագիյէթլէ օ իսեա-

նը թէսքին էյլէմիչ իտի: Ուօլսլի անճագ պիր թէ-
չպպիսինտէ հանիճէնէրալ Կօրտօնու Խարթու-
տան ազատ էթմէք իչիւն, Ինկիլիզ հիւքիւմէ-
թի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն միւֆրէղէնին
գօմանտանը մագամընտա տէրիւտէ էթալիյի
թէչէպպիւստէ մուվաֆֆագ օլունմըչ իտի:
Լօրտ Ուօլսլի, Սը. Պօղոս ուլու քիլիսէսինտէ
տէֆն օլունմուչ տըր:

Պալգանլար մեհեթիսի. — Տիւվէլ ի մուազ-
գամա Պալգանլար մուհարէպէսի միւնասիպէ-
թիլլէ մէյաանա չըգան մէսէլէլէրի հալլ ու
թէսվիյէ էթմէք իչիւն պիւթիւն գուվզէթլէրի
լիւ չալընմըչար տըր: Պու խուսուստա Սըր
էտուրտ Կրէյին Ինկիլիզ փարլամէնթօսընտա
վէրտիյի իզահաթ շայանը տիգզաթ տըր:
Միւչարիլէյի տէվլէթլէրին աթիւտէքի խու-
սուլարտա միւթթէֆիզ պուլունտուլարընը
խապէր վէրմիչ տիր: Արնավուտուղուն պիր
իտարէ ի մուխթարիլէյէ մալիք օլմասընա գա-
րար վէրիլմիչ օլուպ պունուն հուսուսունա
տալի հալա մէչքիւք օլան ճիւնէթլէր պուլու-
նույօր իսէ տէ, տէնիզ սահիլինճէ վէ Շգօտ-
րանըն Արնավուտուղա թէրքի խուսուսունճա
իթթիֆագ էյլէմիչէր տիր: Շու հալտա շէհր ի
մէչքիւրիւն մուհասէրէսինտէ մանա գալմա-
մըչ վէ զիյատէ գան տէօքիւլմէսինէ պիր լիւ-
զում կօզ տըր: Պուլղարիսթանըն էնօս—Միտիա
խաթթը հուսուսունտան իլէրի կէչմէսի տիւ-
վէլ ի մուազգամանըն պազըլարընըն մէնա-
ֆիինէ սօգունապիլմէք ինթիմալը օլտուղուն-
տան միւսաատէ օլունմայաճագ տըր: Քէզա-
լիք, Թիւրքիստան թաղմինաթը հարպիյէ
թալէպի Թիւրքիանըն թէրագզըսընա մանի
օլուպ, հաթթա տիկէր տէվլէթլէրին տէ մէ-
նաֆիինէ սօգունաճագ օլտուղու իչիւն աշա
տա բաղի օլմայաճագլար տըր: Տիւվէլ ի մուազ-
գամանըն Պապը Ալիյէ թագտիմ էթալիյի թէ-
վասուսթ նօթասը տա պու նօգթալարը թէչ-
յիա էտիյօր: — Բումանիա իլէ Պուլղարիս-
թան արասընտա մէվզուը միւճատէլէ օլան
մէսէլէյի հալլ էթմէք իչիւն ֆէթըրսպուրկտա
իճթիմա էտէճէք սիւֆէրա մէճլիսի քէնտի
միւզաքէրէլէրինի պաչլամըչլար տըր: — Սէ-
լանիք վէ ճիւլարընտա Եունան օրտուսունուն
150,000 է իպլազ էտիլէճէյի ըրվայէթ օլու-
նույօր: — Սէլանիքտէ Գրալըն վուրուլտու-
ղու մահալտա պիր զիքրիյէթ ապիսէսինին
րէքզ էտիլէճէյի սէօյլէնիլիյօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգային ժողով կէջէն ձեռնառնելու իմ-
թիմա էտէրէք պաշտօն Ղեւոնդ վարդապետ
Մագսուտեանն հիտապիւնէն ուղղաշար տըր :
Պուշտան էլվէլ Ազգ. ժողով վէ Երուսաղէմ
Վանքընն մուհասէպէ մէմուրը սապըզը օլան
միւմարիւնէ վարդապետին հիտապընը թէֆթիւն
մէմուր օլան քումիսիօնը մախսուս, քէնտի
նամընա մուգալլէտ պուլունան Երուսաղէմ
վանքըն էմլաքընը միւլէթ իւղէրինէ ֆէրաղ վէ
այնի վագթտա հիտապարընտաքի 2—3,000
լիրա պիր աչըղը թէտիւնէ էթմէսինի անտէն
թալէպ էթմիւլէր իտի : Անճագ՝ Մագսուտեան
վարդապետ պու արաղիյի ֆէրաղ էթմէք ի-
չիւն 4,700 լիրա գըլմէթինտէ պուլունան պիր
միւլքին վարիտաթընն քէնտի վէֆաթընա գա-
տար քէնտինէ թէքը էտիւմէսինի շարթ դոյ-
մուլ իտի : Երմտի, պու արաղիւնի պէօլիւք
գըմը ֆէրաղ օլմուլ հա օլմագ իւղրէ տիր :
Նիհայէթ Վարչաքիւնն թալէպի իւղէրինէ
Ազգ. ժողով՝ Ղեւոնդ վարդապետ Մագսուտեա-
նն հիտապ մէսէլէսինին թէսվիյէսինի Վարչա-
քիւնն թէքը էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր :
Էտան մէքթէպի Մէղունար իթթիհատը
թարաֆընտան էտէպի մուհաքէմէլէր (գրական
դասալարաքիւն) նամ ճէմիյէթլէր ազտ էտիւ-
մէքտէ տիր : Պու գրական դասալարաքիւնտա,
միւլէթիմիւլին էն պէլլի գրագիւլէրինին էսէր-
լէրի, մէհուր գրագիւլէրիմիւլ թարաֆընտան
թէնգլիտ հա միւտաֆաա օլունաուգտան սօնրա
պիր ժիւրի (հէյէթ ի հաքիմէ) թարաֆընտան օ
էսէրլէր հագգընտա սօն պիր գարար վէրիւի-
յօր : — Պէքիարեան Յակոբ էֆէնտի իսքէն-
տէրիյէտէ վէֆաթ էյլէմիշ տիր : Միւմարիւնէ
չօճուղուղունտա էլմիւթինտէ Գէորգեան մէք-
թէպինէ կիտիւլ 10—15 սէնէ թալիմ օլուն-
տուգտան սօնրա Այնթապա ավտէթ էյլէմիշ
վէ պիր գէման ումում Ազգային մէքթէպլէրէ
նաղըր հալինտէ չալըյորգտան սօնրա, Աղենա-
կան մէքթէպլինին միւլէստիսի օլմուլ վէ պիր
միւտտէթ մուվաֆադիյէթլէ չալըյորգտան
սօնրա թրապղոն մէքթէպլէրինէ ճէտալուղա
տալէթ օլունումուլ, 1896 գըթալլարընտան
կիւնպէլա գուրթուլուպ իսքէնտէրիյէյէ ֆի-
րար էյլէմիշ վէ օ վագթտան պէրու օրատա
չալըյմագտա պուլունումուլ տըր : Միւմարիւնէ
Այնթապըն Ազգային Աղենական մէքթէպի-
նին միւլէստիսիւրնտէն պիրիսի տիր : Պէ-
քեարեան էֆէնտի հիւնն ի ախլագ սահի-
պի, մէպտէ վէ էիւքսէք թասաւվուր-
լար իլէ հաարէ օլունան, էիւքսէք թալիմ
ու թէքպիյէ կէօրմիւլ, ուսուլը թալիմէ աչինա
լաթիֆ, իօշ թապիաթը հագգի պիր միւլէթ-
փէրվէր իտի : — Կրօն. ժողով՝ Ատանալը ֆա-

թափանեան Ահարոն էֆ. նին քէրիմէսի Հայ-
կունիւնին Գահիրէտէ Սարիմ Չաուրճեան իլէ
օլան նիքեանըն ֆէսի էտէրէք, Հայկունիւնին
թէքար իգտիվաճընա վէ Սարիմ Չաուրճեա-
նն քիլիսա ալագասընտան թարտընա գարար
վէրմիշ տիր :

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Պու Կիրակի ցիւնիւ (Ապրիլ 6) էօլէնտէն
սօնրա ալաֆ. սաաթ 3 պուլուգտա Պայպլ
Հաուս իպատէթիւնէսինտէ, Մ. Թ. Գօլէճի մէ-
ղունալը վէ ֆրօֆ. Պէղճեանն սապըք թալէ-
պէսի միւլէթվէֆա ի միւմարիւնէ իչիւն պիր թիւ-
քեար իւրտմէթի իճրա էտէճէքլէր : Ումում
էհալի պու իւրտմէթէ մուհապլէթլէ տալէթ
օլունուրլար : Կէնճէր իրիաթիւն Երիքէթի
տէ հաղըր պուլունարագ թէրէնիւմլէրիլէ
իւրտմէթէ իլթիւրաք էտէճէքլէր տիր : — Սիւ-
տէն ինճիլի ճէմաաթ, հարալը ասքէրլէրէ իւնէ
էտիւլմէք իւղրէ իտարէիւնէմիլէ 1 Օսմ. լիր.
իրալ էյլէմիշ տիր : — Ստեփան էֆ. Լիպար-
եան միւլթաճ պիր ճէմաաթա իրալ օլունմագ
իւղրէ պիր Բանիւլնա ինտա էյլէմիշ տիր :

Սօն խապէրէր.—Պապը Ալի տիւլէլի մուազա-
մանն նօթաընա ճէվապը գապուլ վէրմիշ տիր ճէ-
վապըն մէուի շու տըր : «Հիւքիւմէթի Օսմանիյէ սուլ-
հան մէնֆաաթընը թագոթի էյլէտիլնտէն, մէլքիւր
նօթաա թէքիւֆ օլունան էտաաթը հէյէթ ի մէճ-
մուսըլլա գապուլ էտէր վէ սուլհան իտէի թէէ-
սիսի էտիլնի տիւլէլի մուազաուդա հէվալէ էյլէր :
Տիւլէլի մուազաուդա մէլքիւր նօթալը Պապան միւլթ-
թէֆիւլէրինէ վէրմիշլէր իսէ տէ, Պուլալիւմ վէ Եպի-
րու հուսուտը, Ատուլար վէ թագմիւթ մէսէլէթլէրինտէ
թաուիլաթ թալէպ էտիլյօրլար — Գորաաուդ հիւքիւ-
մէթի Շգօրտտան վաղ կէջմէսի իչիւն տէվլէթլէրին
վէրուլի նօթաա աչըգտան ճէվապը ըտտ վէրմիշ
տիր : Տէվլէթլէր պիր նիւմայիշ ի պաճի էտիւմուդա գա-
րար վէրմիշլէր իսէ տէ, Բուսիւմ վէ Ֆրանսա իլթիւրաք
էթմիւլար, էնէ տէ ինիլիւ, Ալիթիւմ վէ իթուլա
հարալ սէֆինէլէրինտէն պաղըլարը Գարաաուդա տօղու
հարաքէթ էթմիշ տիրլէր : Գարաաուդ օրտուսու իսէ
շէհրտէն պիթարաֆ էհալինին չըգմաընը պէքլէյօր քի
պօմլորտըման տէվալմ էթսին : — Էտիւնէտէ Պուլ-
լարընը գալաթը մէճրուհ վէ մագթուլ 11,000 թալի-
մին օլունուլյօր թիւք էսիւրլէր 51,000 պուլու-
լարտան 833իւ գապիթ վէ 152սի փաշա իմիշլէր : Պուլ-
լարընը 650 թօփ, 58 մէթրէյէտը, 10 պայրապ վէ պիր
թէյլարէ գապի էյլէմիշլէր :

Թասիհ.—Կէյեկ հաֆրա Մարտան պիր գըզարն-
սարն կիօլիսիյի ի յիւ. Օսմ. իսնէ Մարաշա էյլաւ ի-
չիւն ճէյի, Անալար միսիպի իչիւն օլունունան քա-
նիկ ի իլէֆիյէր էսէրի :

Միւսիւր ի մետուլ վի տանիւլ ի ինթիյալ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Լ. Մ. ԲԵՇԵՐՇԵԱՆ ՄԱՐԳԱՍՅԸ
Տէրիւսապէր, Մաննաճ փաշա, Բիւրճի իսն, Նօ. 32—34